HAFTALIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ 17 EKİM 1996 PERŞEMBE SAYI:24 FİYATI: 70.000.TL. (kdv dahil)

ÖKÜZ

vaay be demek ikimiz de aynı kadını sevdik ha

KİM, KİMİNLE,
NEREDE, NASIL,
NE ZAMAN,
NİYE, NE
KADAR, NİÇİN
BELLİ DEĞİL,

HERŞEY
BİRBİRİNE
KARIŞTI!.

Akşamsefası

ORHAN PAMUK

BU KAHVEDE OTURUYORUM

Sonra çay geldi. Sevindim. İçmeden burnumu sokar gibi bardağa baktım. Kaşığını çıkarmadan yavaş yavaş içtim. Bir sigara yaktım, çok yorulmuşum, çok da uğultu-gürültü vardı.

Çok oldu ben burada böyle oturmaya başlayalı. Bu kahveye böyle gelirim, bu sandalyeye otururum, burası benim sandalyem. Benim, lafın gelişi, hep oturduğum yer demek istiyorum. Kapının yanıbaşında, pencerelerin kenarında. Oturduğum yerden ilerdeki AKTAŞ KURUYEMİŞÇİ'sinin tabelası gözüküyor. İçerde gençden bir oğlan, o da benim gibi, bütün gün sokağa bakıyor. O sokağa bakıyor. Ben de sokağa bakıyorum. Onun baktığı sokakta ben yokum. Benim baktığım sokakta o var, sokağa bakıyor.

Açık kapıdan da görüyorum ya, bütün gün baktığımız sokaktan kamyonlar geçiyor, köpekler geçiyor (demin dört tane arka arkaya) bir takım adamlar geçiyor, demin Manav Mustafa geçti, arabalar geçiyor, sonra çocuklar geçiyor, ama bak otobüs geçmez mesela. O yukarıdan geçer, Arabacılar Meydanı'ndan. Sonra bazan kimse geçmiyor, öyle duruyorum. Kuruyemişçi'deki oğlan da öyle. Böyle sokağa bakarız, hiçbir şey geçmezse de vakit geçer. Bu da bak, önemlidir. Çünkü vakit geçerse her şey geçer.

Bu mahalle mesela. On yıl önce silme gecekonduydu. Sattılar köydeki tarlaları, karılar altınlarını sattılar, ineği sattılar, bu apartmanları yaptılar. Bu mahalleden çok eskiyim ben. Gecekondulardan da evvel. Ne kadar evvel? Çok evvel! Ne zaman yaşlandım unuttum, ama çok oldu yaşlanalı ben. Son bir yüzyıldır artık ben bir ihtiyarım. Otuz-kırk sene vardır buraya bu kahveye gelip oturalı. Kahve yapılmadan da evvel. O zamandır, bir yarım yüzyıldır filan vaktin geçmesini bekliyorum. Dışarıda yağmur yağıyor. Bir o yana bakıyorum, bir bu yana vakit geçiyor. Bazan da kağıt oynayanları dinliyorum. Oyun kızışıp bağırışmalara başlayınca, elimi cebime sokup öylece kıpırdamadan duruyorum.

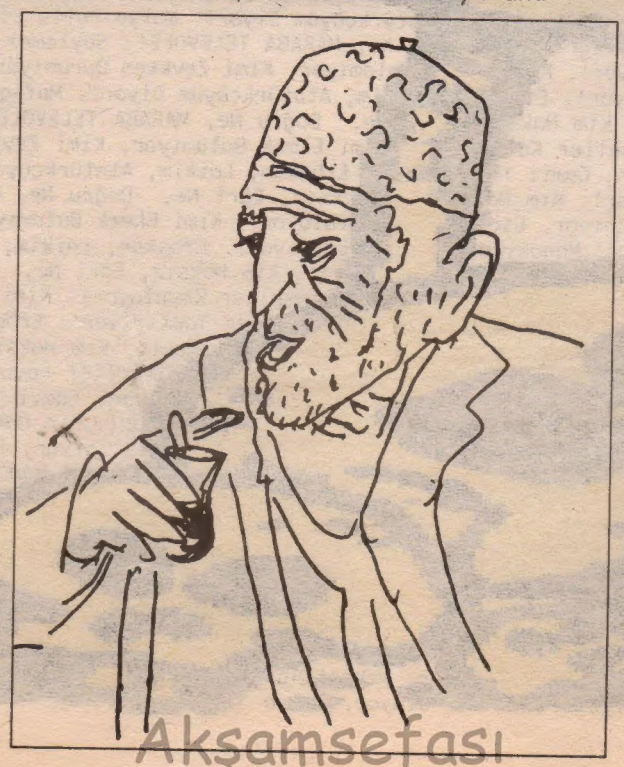

"Ulan sineği çaktı ya şapşal!" diyor birisi, mesela.

Ben açık kapıdan dışarı bakıyorum. Dışarıdan arabalar geçiyor. Taksiler sarı, asfalt ıslak. Yağmur yağıyor. Televizyon açık, ama uzakta. Farkında değilim ne var televizyonda. Çok yorgunum fark edemiyorum. Zaten son bir yüzyılda o kadar çok şey var ki fark edemiyorum.

"Sen karoyu o el alsaydın", diyor biri.

"O asını alsaydın garantiydi", diyor biri.

"En ufağını at", diyor o ikisini seyredeni.

Hepsi birden kafamda öyle bir karışıyor ki, hepsini ben diyorum zannediyorum. Sonra bir bakıyorum, aklıma geliyor: Evet işte orada Aktaş Kuruyemişçi'sinin tabelası gözüküyor. Demin demiş miydim? İçeride gençten bir oğlan vardır, o da hep benim gibi sokağa bakar.

Sonra bir esniyorum bütün hatıralarım birbirine karışıyor.

Çırak geldi, masa masa gezip soruyor. Bana sıra gelince diyor ki:

"İçiyor musun sen?"

Resimleyen:ORHAN PAMUK

Çok yorgunum. Bir elim cebimde, bir elimde bastonum. Gözlerimle bir "evet" işareti yapıyorum. İyi ki takkem var, dışarda yağmur yağıyor. Vakit geçer. Çay gelir. Vakit geçer. İçerim. Vakit geçer. Çay biter. Vakit geçer. Bir sigara. Vakit geçer. Sokağa bir çıkarım, eve giderim. Ama daha oralara gelmedik, buradayız şimdi; şimdide. Şimdi de duvarda o saat, lamba ve Coca Cola var. Kafamın hemen arkasında da bir ayna vardır.

Sonra çay geldi. Sevindim. İçmeden burnumu sokar gibi bardağa baktım. Kaşığını çıkarmadan yavaş yavaş içtim. Bir sigara yaktım, çok yorulmuşum, çok da uğultu-gürültü vardı.

Derken, a bak, sigara düştü elimden yere.

Yerdeki sigara ayağımın yanında gibi, tütüyor, ama o kadar uzakta gibi ki, nasıl eğilip alayım şimdi ben onu o yerden, o kadar uzaktan, bilmiyorum ve düşünüyorum. Her şey çok uzak, çok.

Başımı yere çevirmiş, ayağımın az ucunda tüten sigarayı seyrediyorum.

Akşamsefası

...Musa Kart

24 Aralıkta genel seçimlerde Milletvekili adayı gösterilmeyen Refah Parti'li kadınlar, parti yönetimine de alınmadılar.

todikanka kolitop

küçük iskender

Hepimiz çat-pat kırık birkaç mısrayla gönlünü alırdık senin. Aşıktık sana. Aşkımızı güçlendiren, güçleştiren bir bela vardı sanki başında.

Çok güzel bir kadındın. Kadınlığının bir yanı Necatigil, bir yanı sapsarı Edip Cansever. Kuğu gibi inerdin Beşiktaş Pazarı'na, bir atmaca gibi yükselirdin Taksim'e sonra! Sol bileğinde yemyeşil bir fular. Gözkapaklarında alev alev yanan eski bir akşamdan kalma kürdilihicazkâr hüzünler. Aşk terbiyesi görmüş bir kadındın sen. Erkeklerden önce gelmiştin, erkeklerden önce kalkacaktın sofradan. Ufacık ayaklarını kanatan yılan derisi ayakkabılarının topukları, indiğin merdivenin basamaklarıyla şakalaşacaktı. Rakı kadehini bir tacı tutarmışcasına tutuşun, ertesi gün bütün gazetelere haber olacaktı. Kadınlığının bir yanı Şık Latife, bir yanı simsiyah Fahriye Abla. Gecenin haylaz karanlığında, seni bekleyen o adamla buluşacaktın. Her şeyi anlatacaktın ona: Sırlarını, tutkularını, seni terkeden o yakışıklının giderken almayı unuttuğu elyazısı şiirlerini, çocukluğunu, babanı, uzak akrabalarını, cinsel sorunlarını: Gecenin haylaz karanlığında seni bekleyen o adama her şeyi anlatacaktın. Tek bir şey hariç!

Çok hoş bir kadındın. Kadınlığının bir yanı Garbo, bir yanı pırıl pırıl Minelli. Biz çoktan çakırkeyif olmuş olurduk. Bir makas gibi yaklaşırdın masaya, ayaklanırdık; herkes ceketinin önünü ilikler, uzattığın eli hafifçe öperdi. 'Ne içersin?' diye sorardık, cevabını bildiğimiz halde. 'Rakı' derdin, tok bir sesle. 'Rakı içerim'. Rakı, senin dudaklarında şahsiyet bulurdu. Rakı, senin gözlerinde diz çökerdi. Biz içtiğimiz rakıdan utanırdık. Kadınlığının bir yanı Mata Hari, bir yanı üzüm buğulu Elsa. 'Bana yepyeni şiirler söyleyin' diye fısıldardın. Hepimiz çat-pat kırık birkaç mısrayla gönlünü alırdık senin. Aşıktık sana. Aşkımızı güçlendiren, güçleştiren bir bela vardı sanki başında. Toparlanır, sessizce kaybolurdun. Gecenin haylaz karanlığında. Seni bekleyen o adamla buluşacaktın. Her şeyi sıralayacaktın ona: Tuttuğun futbol takımını, kaçırdığın altılıyı, hastayken yatağa işeyişini, pop kliplerindeki heteroseksist anlayışın yaygın kuklanımını, cephe sistemlerini, borsadaki iniş-çıkışların senin duygusal hayatını neden etkilemediğini, okyanusları, gizemli tenini, içsavaş hakkındaki fikirlerini: Gecenin haylaz karanlığında seni bekleyen o adama her şeyi anlatacaktın. Tek bir şey hariç! Usulca izleyecektim seni. Sivil polis olduğunu anlamam canımı fazla sıkacaktı. Ceketimin iç cebinden çıkarttığım tabancayı boşaltacaktım size doğru. Anlatamadığın, asla anlayamadığın için anlatamadığın o tek şey'i son bir şiir olarak okuyacaktım cesedinin başında: 'Padişah gibi cesaretti o, alımlı değme kadında yok / aklıma kadeh tutuşların geliyor / Çiçek Pasajı'nda akşamüstleri / Asıl yoksulluk ondan sonra başlıyor / Bütün kara parçalarında / Afrika hariç değil.

ÜŞÜDÜKÇE BİRBİRİMİZE SOKULURDUK...

Deniz Mukan

O uzun kışları, bu yüzden kolay atlattık...

Dolunay, Ortaköy Camii'nin iki minaresi arasından adeta fırlatılmış gibi yükseldi. Hemen önümüzdeki büyük çınar ağacının yaprakları arasında parlamaya başladığında öyle güzeldi ki, konuşmalarını kestiğime aldırmadan gösterdim onlara. Sustular. Hep birlikte sessizce gökyüzüne baktık. Ortaköy'ün sesleri masamıza ulaşamıyordu sanki... Aslında dolunaya birlikte ilk bakışımız değildi bu. Bir süre önce, Göcek'in oralarda, ıssız bir koyda, çok daha derin bir sessizliğin ortasında yine böyle başımızı kaldırmış, uzun uzun bakmıştık ona. Biz, üç kadın... Artık birbirinin yüzünü neredeyse kendi yüzleri kadar tanıyan üç kadın... O yarı karanlıkta bile, yüzlerini tüm ayrıntılarıyla görüyordum, o gece de çevremizde, dalgaların çıkardığı seslerden başka hiç ses yoktu. Sadece sigaramızın dumanları... Onlar dolunaya bakarken, ben belli etmeden yüzlerine bakmış ve içimden teşekkür etmiştim onlara. Uzun yalnızlık yıllarımda da, hep böyle sessizce yanımda durdukları için.

İstanbul'da doğup büyüyen, "vahşi" şehirli arkadaşlarımın, dalga geçmek için söyledikleri gibi "Tahta bavulumla İstanbul'a geldiğimde" galiba en çok yalnızlıktan korkmuştum. Aynı yerden gelen arkadaşlarımla birlikte, bütün göçmenler gibi, önce birbirimize tutunup, hep birlikte suyun üstünde kalmaya çalıştık. Ama sonra herkes yoluna gitti. Üniversite yıllarının abartılı heyecanlarıyla yapılmış evlilikler, kurulmuş dostluklar, yavaş yavaş kayıp gitti hayatımızdan. Bunu değiştirmek için yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu. Çocukluğun bizi bırakıp gidişinin ardından, hayatımızdan bir sahnenin daha tamamlandığını gördük. Hep "biz" diyorum. Çünkü onlarla öykülerimiz birbirine öyle benziyor ki... En azından hepimiz yalnız yaşadığımız için benziyor.

Yalnız yaşayanlar çok iyi bilir: Tek başına yaşamanın gündelik sorunlarıyla başetmek aslında kolaydır. Yalnızlıkla başetmek de kolaydır. Zor olan, o yalnız yaşama dört bir yandan saldıran insanlarla başetmektir. Tek başına evde otururken, sıcacık bir mutluluk duyarsın da, birsürü insanın arasında yapayalnız hissedebilirsin kendini... O yıllardan bazı dönemleri uzun kış geceleri gibi hatırlıyorum: Sabah olacağını bilirsin, ama o güneş doğmaz bir türlü. Dostlarımın da yaşamında böyle uzun kış geceleri vardı, biliyorum:

Çok yakın, çok önemli birilerini kaybetmek vardı... Çok yıllar sürmüş bir sevginin sessizce bitmesini yaşamak vardı... Kırgınlıklar, yalanlar, bencillikler... Hayatımızda kuyruklu yıldız gibi belirip, bir anda herşeyi güzelleştiren, sonra da, ardında koskoca bir boşluk bırakarak kaybolan erkekler vardı... Uzun kış geceleri işte böyle şeylerin ardından başlardı. İçimizden biri böyle soğuk bir gece yaşamaya başladığında, hangi anda sessizce bir kenarda duracağımızı, hangi anda onu çekip aydınlığa çıkaracağımızı çok iyi bilirdik. Her birimiz, ne olursa olsun bilirdik ki, "Orada benim yüzümü, en az kendi yüzü kadar tanıyan biri var."

Şimdi düşünüyorum da, üçümüzün de hayatında artık öyle soğuk geceler yok, ya da eskisinden çok daha kısa sürüyor... Akşamüstleri sokaklarda yürürken, ışıklı pencerelere imrenerek baktığım ve yalnızlıktan gözlerimin dolduğum günler çok gerilerde kaldı. Şimdi bahçesinde küçük partiler bile verdiğim, ışıl ışıl bir evim var. Onların da öyle... Yine küçük hüzünler, yalnızlık anları, kırgınlıklar içimizi ürpertmiyor değil. Ama dedim ya hüzünler artık kısa sürüyor. Oysa bir arada dolunaya bakarak geçirdiğimiz zamanlar giderek uzamaya başladı.

Artık kocalarımızı ya da heyecan verici bir erkek arkadaşı bile ekip, geçmişin bize sağladığı en değerli şeyi; "dostluğu" paylaşmaya koşuyoruz. Aylar önce, çok güzel bir lokantada, mum ışıklarında yediğimiz şaraplı bir yemeğin ortasında, birimiz ansızın, yılların çok hızla geçtiğinden ve ölümden söz etti... Hüzünlendik birden, hatta onların gözleri doldu, ben nedense ağlamadım. Çünkü hissettim ki, gelecekte, bedenimiz bize ihanet ettiğinde, hatta ölüm adım adım yaklaştığında, yine birbirimize sokulup, o uzun geceleri de birlikte atlatacağız... Evet, zaman herşeyin üstünden geçti, birçok şeyi sürükleyip götürdü ve baktık ki, dostluğumuz sapasağlam kaldı. Şimdi onun tadını çıkarmak zamanıdır. Geçmişin hüzünlü gecelerinin yerine, nefis bir ağustos gecesinin dolunayını paylaşmak zamanıdır...

Akşamsefası

BAŞKA BİR DÜNYANIN DİLİ: İŞARET LİSANI

Süveyda Ahker

Nermin Hanım işaret lisanıyla "ÖKÜZ" derken..

Onu yıllardır ekranın sol köşesindeki oval pencereden, çırpına çırpına, eliyle-koluyla ve bir yandan da ağzıyla bir şeyler anlatmaya çabalarken görüyoruz.

Haberleri sunmanın ötesinde, özel ve güzel bir iş yapıyor **Nermin Merdanoğlu.** Bizleri işaret dili ile tanıştırıyor. Sıradan bir insanın 300 kelime ile konuşarak geçinip gittiği, Türkçe'nin maruz kaldığı bozulmalar üzerine yazılıp, paneller düzenlendiği bir dönemde, o üç-beş arkadaşıyla oturup yaklaşık 20 bin kelimelik Türk dili karşısında yine yaklaşık 1820 işaret dili yetersizliğinden dem vurup, bu dili geliştirmek uğraşında. Sevimli kızları, güleryüzü ve nefis poğaçaları eşliğinde işaret dili, hayat, haberler ve kendisine dair konuştuk.

– Kendinizden bahseder misiniz biraz?.

- Anneannemin elinde büyüdüm. iki katlı, bahçeli, müstakil bir evde. Camii epey zaktaydı. Ramazan ayında, iftar saatinde **'ezan okundu, top atıldı'** diye işaret dili ile haber verirdim. Ağzımdan hiç ses çıkmıyordu. Anneannem 'bu duyuyor' derdi, komşular inanmazdı. Annem de anneannem gibi işitme engelli. Televizyon yoktu. Radyo almayı da düşünmemişler benim için. Evde hiç ses yoktu. Sesi tanımıyordum. Ağzımdan hiç ses çıkmazdı, çıksa da utanırdım, kıpkırmızı olurdum. Anneannem normal yaşımda beni ilkokula verdiğinde hâlâ sesim çıkmıyordu. Öğretmenimin gayretleri ile iki senede konuşabildim ama, yine tam değil. Sonra sonra mecbur kaldım. Annemle doktora gittiğimizde **'bari ben konuşayım'** dedim ve başladım konuşmaya. Küçücüktüm, mahkemelerde tercümanlık yaptım. Tercüme etmek zorunda kalmasaydım, yoksa yine konuşmayabilirdim.

Halen ses yoruyor. Kalabalık, sesli konuşmalar olunca hemen kaçıyorum. Sessizliğe alışmışım. Evde eşim işitme engelli, kızlarım normal olmasına rağmen çoğunlukla işaret dili ile konuşuyoruz.

– İşinizde sizi yüreklendiren (resmi) kişi veya kişiler var mı?.

- Hayır, yok. TRT'de ilk başladığım zamanlar eşime söylüyordum **'beni eleştir'** diye. **'Çok güzel'** diyordu. İlk başta çok afalladım, çok soluk aldım, zor durumda kaldım. En sonunda o kaseti Fransa'daki bir arkadaşıma yolladım. Oradaki mercilere izlettirmiş. Bende cevap kaseti de vardır. **'Süper'** dediler, çok duygulandım. Artistik ve estetik buldular, ama **'bu kadar hızlı olmak zorunda değilsin'** dediler. Şimdi daha bir oturttum. Genel uzmanlar **'bu tercüme işi 20 dakikadan fazla yapılmamalı'** diyorlar. Amerika'da tercüme eğitim merkezleri var. Polisi, doktoru bunları biliyorlar. Bir sağır bir hastaneye, karakola düştüğü zaman bir tercüman muhakkak bulundurulur orada. Washington'da polisler, doktorlar, kamu görevlileri işaret dili bilmek zorunda. Fransa'da lise, üniversite talebesi lisan dersinden sınıfta kaldıysa, işaret lisanı eğitimiyle geçebiliyor. İşaret lisanı yabancı dil olarak geçerli orada.

– Türkiye'de işaret dili yeteri kadar önemseniyor mu?

- Tersi yapılıyor. İşaret lisanı öğrenilirse çocuklar cahil kalırmış. İşaret lisanı iki günde öğrenilirmiş. Çok basitmiş. Öyle değil bu iş. Anne-baba, çocuğunun sağır olduğunu öğrendiğinde, ona dudak hareketi ile konuşmayı öğretmeye çalışıyor. Aslında işaret dili, sağırların dilidir ve anne-baba bu dili öğrenmeye çalışmalıdır. Ama tersi oluyor. yüzde 99 bu böyle. Onun dünyası işarettir. Bilmiyorlar, çocuk onu size gayet güzel okur, ama robot gibi, çıkan sesi duymaz. Eşimin ellerinde yıllardır egzama varmış. Biz evlendik ve ben işaret dilinde korkunç gevezeyimdir. Eşim şaşırdı kaldı. Sohbet, sohbet, sohbet. O zamana kadar işaret dilini bilmesine rağmen, ailesinin yasaklamasıyla hiç böyle konuşmamıştı. Gitmediği doktor, aktar kalmamıştı. Evlendikten sonra egzama bitti, gitti. 4 yıldır evliyiz, 14 yıldır ellerinde bir daha egzama çıkmadı. Anne-babalar bu dünyayı tanımaya çalışsınlar. İşaret dili onların özgürlüğü.

– Anne-babalar işitme engelli çocuklarına yardım için nerelere başvurabilirler?

- Onlara yardımcı olacak bir mercimiz, bir büromuz, bir broşürümüz yok. Bir yardımcı kataloğumuz bile yok onlara.

– Otobüste, trende veya yolda insanların bakışları işitme engellileri rahatsız ediyor olsa gerek.

- Toplu taşıma araçlarında ne zaman işaret dili ile konuşsak, arkamızda **"aaa! bunlar sağır-dilsiz, bak!"** zzz'ler, sss'ler çok oluyordu. O zaman çok üzülüyordum. Tabii bunlar bilmiyor işaret lisanını. İçimden hep **'ah birgün televizyonda işaret lisanlı bir program olsa da herkes 'aa, bu işaret lisanı, rahat bırakalım'** deseler diye dertlenirdim.

– Türkiye'de işaret lisanının tarihçesi nedir?.

- Tarihini bilmiyorum. Türkiye'de bunun araştırmasını hakikaten yapmamışlar. Anneme, eski insanlara soruyorum. Federasyonumuzun kurucusu **Süleyman Gök**'ün mezarı bile yok, kaybetmişler! Bunları bilmemiz, araştırmamız lazım.

– TRT'den önce de benzer işler yaptınız mı?

- Yardım amacıyla çok koşturmuşumdur. Sakatlar Haftası'ndaki toplantılara, belediye başkanının, valinin konuşmalarını hep tercüme etmişimdir. İki bebek kucağımda bir yerlere yerleştirip gitmişimdir. Hiçbir şey almadan ama. 39.5 derece ateşle **Turgut Özal**'ın en son konuşmasını tercüme ettim.

– İşinizi yaparken el ve kollarınız sürekli hareket halinde, yorgunluk sözkonusu mu?.

- Aslında korkunç yorucu. Çok zor. 60 dakika veya 45 dakika olmamalı bu haber. Daha bir özet olmalı. İngilizce, Almanca haber programındaki gibi özet. Bir de altyazılı olursa harika olacak. Hani bir sporcu antreman yapınca kemikleri ısınır, sıcaklaşır ya, kollarım sıcacık oluyor. Arada giren görüntü fragmanlarında bile sürekli tercüme ediyorum, ara vermiyorum.

– Borsa, hava durumu, spor haberlerinde işaret dilinde farklılıklar var mı?

- Borsa yazılı veriliyorsa, bu görsel bir olay. Ama futbolda oyuncular oyun anında iken anlatmam, anlatırsam kaleyi filan keserim. Ama sporcu konuşma yapıyorsa onu da aynen tarif ediyorum.

– Haberlerde anlatamadığınız veya anlatmakta güçlük çektiğiniz haberler oluyor mu?

- Tabii var, var... Orgeneraller, askeriler... Allahım! Hayır, şimdi orgeneral var, oramiral var. Orada çok zorlanıyorum. Bir de hiç unutmuyorum: Geçenlerde bir trafik kazasında 25 kişi ölmüş. İsim listesi de verilmedi. Bunları harf harf okusam yetiştiremem diye öylece kaldım. Çok üzüldüm.

– Dilimize yeni giren sözcüklerin işaret dilindeki karşılığını nasıl buluyorsunuz?

- Mesela AIDS çok yeni bir olay. AIDS'i kimse bilmiyordu, ben de. Fransa'dan bir arkadaşım geldi. Bana AIDS'in yanakta bir ben, leke hareketi ile gösterildiğini söyledi. Ancak bunu kimsenin bilmediğini düşünerek, yanısıra A-I-D-S harflerini de yaptım.

İşaret dilini geliştirmek için 5-6 arkadaş birkaç ay çalıştık. Yerimiz eksik olduğu için yapamadık bu işi. Üzüldüm, evime gelin, dedim. Gelmediler.

– İşaret dilinin argosu var mı?

- Hem de nasıl! Ama onlarınki kendine özgüdür. Onlar bu konuda daha felaket. Bu işin profesyoneli onlardır.

– İşaret dili, evrensel midir?.

- Değil. Fransızca değişik, İngilizce değişik. Her dilin işaret lisanı farklı.

– İşaret dili de bozuluyor mu?

- Tabii. Şimdiki çocuklar güzel işaret lisanı kullanmıyorlar. Çok yanlış kullanıyorlar. Güzeli artistik, hoş, bilinçli ve derinden olmalı.

– Özel isimleri nasıl anlatıyorsunuz, mesela il adlarını?

- Ankara'nın leblebisi meşhurmuş. Leblebi ağza atılır ya, öyle anlatıyorum. Bursa'yı iflenerek gibi yaparak, İstanbul'u ise elimi başıma götürerek, padişahlığı simgeler gibi. İtalya, hayali bir pipoyu tutar gibi. Fenerbahçeyi'de elimi fener gibi açıp kapayıp gösteriyorum.

– İşaret dili ile konuşanlar birbirlerine nasıl fıkra anlatıyorlar, atasözlerinin özel sembolleri var mı?

- Aynı işiten dünyalılar gibi, televizyon çıkmadan evvel çok güzel eş-dost gezmeleri vardı. Ne zaman TV çıktı, herkes evine kapandı. Gelme-gitme olayı azalınca, fıkralar, espriler de azaldı. Laz Temel'i bilmiyorlar. Nasreddin Hoca'yı biliyorlar. Kendilerine özgü atasözleri var.

– Tam haberleri okurken burnunuzun üzrine toz konsa, yanağınız kaşınsa, kaşısanız, anlattığınız cümle bozulmaz mı?

- Hayır, anlamayacaklardır. Yazın çok terliyorum. Siliyorum. anlaşılıyor.

– İşaret dilini haberler dışında da kullanmak istiyor musunuz?..

- TRT-1'de perşembe günleri **İnanç Dünyası** var. Annem, eşim oturmuş izliyoruz. **'Bir tercüme edeyim bakalım, n'apacaklar'** dedim. İkisi de böle dinlediler. Annem **'E, güzel güzel anlatıyorsun ama diğer işitme engelliler n'olucak'** dedi. Ondan sonra hiç uyuyamadım. Kızdılar bana, siyasi boyut olur diye. Ama ya, dedim, niye siyaset olsun. Sonunda İstanbul Fatih Müftülüğü'ne başvurdum. Ramazan ayında haftada bir gün 1400 yılından kalma Bâli Paşa Camii'nde hocanın söylediklerini tercüme ettim. Hoca işaret dilini şimdi muazzam derecede kullanıyor.

– Bismillahirrahmanirrahim, Allah-u ekber gibi sözcükleri nasıl anlatıyorsunuz?

- Onlar hep kelime harflerine giriyor.

– İşaret dilinde karşılığını bulamadığınız, aklınıza gelen ilk sözcük nedir?

- Savunma... Savunmayı anlatmak çok güç. Sorun... dolayısıyla... gibi.

– İşitme engelliler için yapmayı çok istediğiniz şey nedir?

- Bir eğitim-kültür merkezi açmak. Sağırlar için **'hayır'** kelimesini bilmiyorum. Allah izin verirse zencisi, japonu, çinlisi, köylüsü... bütün dünyadaki sağırlarla konuşabilmek, dertlerini anlatabilmek, onlara tercüman olabilmeyi çok istiyorum. İşitme engelliler **Emel Sayın**'ı çok seviyor. Yüzündeki kaslardan ne dediği anlaşılabiliyor gibi. Ben de tam olarak tercüme etmeyi çok istiyorum. **Münir Nurettin Selçuk**'un **'Dönülmez akşamın Ufkundayız'** adlı bestesini tercüme ettim... Ve tabii ki daha sağlıklı haber sunmayı istiyorum.

Guinnes Rekorlar Kitabı'na girmek istiyorum. Dünyada her gün, aynı yoğunlukta bu işi yapan birisinin daha olduğunu sanmıyorum.

Akşamsefası

Kemal Gökhan **EMEKSİZ'DE DÖRT MEVSİM**

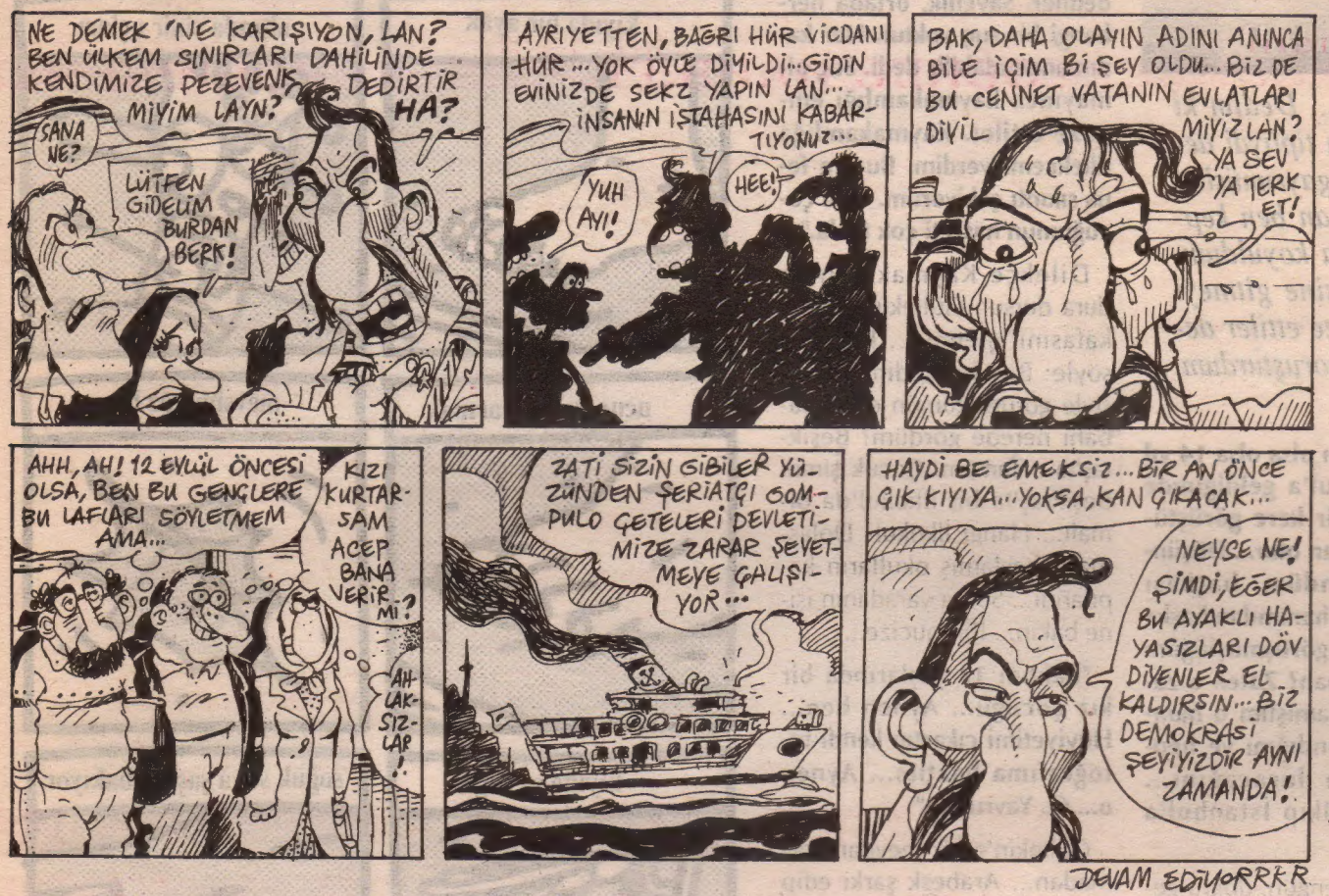

GECEDESTE

(Çıkmamış Bir Kitaptan Numarasız Sayfalar)

FERHAN ŞENSOY

doksanüçün mayısı
ayın onikisi
amasya'da güzel oyun
fakat gece salak gece-
akşam yemeği düzenlemesi
amasya'ya onyedi kilometre uzaklıkta
yenice köyünde
düzenleyen foto bırt bey
burada bilet satışıyla ilgili
onun da bir kazancı var yani
amasya özel idare salonu'na
damlayan alın terimden
yenice köyüne ulaşır ulaşmaz
foto bırt'a eni konu fırça
hızla otele geri dönmece
otel odasında tutsak salak gece
televizyonda tartışma
deniz gezmiş'i astıran süleyman demirel
ne derece cumhurbaşkanı olabilir bize

SOSYOLOK ECEVİT

Biz toplum olarak, nar gibi kızarmış bir kuzuyla, şirin sosis arasındaki farkı tartışma gündemine yerleştirebilecek miyiz?

Hayır! Kesin ifadeler kullanmaktan hoşlanan bir insan değilim, ancak bu konuda gayet kısa ve kesin konuşabiliyorum. Öylesine anlamsız tartışmalarla meşgulüz ki, böyle önemli konulara sıra geleceğini hiç zannetmiyorum. Ne acı...

Bazı dostlarımızın beni yine ayrıntılara boğulmakla suçlayacaklarına hiç şüphem yok. Ancak onlara ayrıntıların önemini hatırlatmak isterim. Bugün nar gibi kızarmış bir kuzuyla, şirin sosisi ayırt edemeyen bir toplum, biraz daha ileri gidersek kangal sucukla, parmak sucuğu ayırt edemeyen bir toplum, yarın dostu-düşmanı nasıl ayırt edecek? Varsayımlar üzerinden konuşmaya oldum olası karşıyımdır, fakat bu noktada dostlarımı bir varsayıma davet edebilirim. Diyelim ki televizyoncuyuz, bir sokak röportajı yapıyoruz ve vatandaşlara soruyoruz: "Nar gibi kızarmış bir kuzuyla, şirin sosis arasındaki fark üzerine neler söyleyebilirsiniz?" Doyurucu cevaplar alabileceğimizi umanlar varsa, fazla iyimser olduklarını söylemek dışında yapabileceğim bir şey yok. "Yani şöyle, kuzu şu şekil de, yani şirin sosis öbür şekil bir yerde" gibi bir cevap sizi tatmin edecekse, o zaman bir şey diyemem işte... Bir de, mikrofon uzatılınca milletvekillerine laf etmenin mecburi olduğunu düşünen kardeşlerimiz var. "Maaşallah, maaş almayı biliyorlar, onlara sorun sosisi, kuzuyu, niçin gönderdik ki onları Ankara'ya, zaten Meclis lokantasında çorba on bin liraymış" gibi şeyler... Bakınız, bu yaklaşımın doğruluğunu-yanlışlığını tartışırım, ama arzu edilen cevapla böyle sözler arasında büyük fark var. Nar gibi kızarmış bir kuzuyla, şirin sosis arasındaki fark kadar...

Bu arada muhtemel bir yanlış anlamaya karşı tedbir almak durumundayım. Zannedilmesin ki, şirin sosis olgusunu gündeme getirmemin ardında şirin bir yavrunun rol aldığı o televizyon reklamının etkisi var. Bu konu benim yıllardır hassasiyetle üzerinde durduğum bir konudur. Yalnız, söz reklamlara gelmişken, geçen gün bir arkadaşımla aramızda geçen tatsız diyaloğu da aktarmak isterim. Uzun yıllar gazetecilik yapmış olan arkadaşım, sohbet sırasında şöyle dedi: "Bizim meslekte, reklamcılardan büyük hayranlıkla bahseden tipler vardır. İşte Pepsi'ciler şöyle yapmış, Coca Cola'cılar böyle yapmış. Abi Fransa'da bir çorap reklamı yapmışlar, olmaz böyle şey yaa, Ali Taran yaa, Mobil'in son reklamı yaaa... Yalnız bizim meslekte değil, her yerde var böyleleri. Reklamcılara aşırı hayranlık besleyenler üzerinde senin araştırmaların gibi bir araştırma yapılsa, alayı yavşak çıkar valla..."

Kendisi pek sevdiğim bir arkadaşım olduğu için kalbini kırmak istemedim, ancak tepkisiz de kalamazdım. Elimi omuzuna koydum ve net konuştum: "Ben sosyal bilimciyim, alayı yavşak gibi, topu ahmak gibi soyut genellemelere prim veremem. Ben ancak yüzde 100'ü yavşak, yüzde 97.2'si yavşak gibi veriler üzerinden tartışabilen bir yapının insanıyım!" Keşke bu diyalog hiç geçmeseydi aramızda. Bakalım, zamanın pek tek dokusu aramızdaki kırgınlığı son damlasına kadar emebilecek mi?

Neyse, biz esas konumuza dönelim... Bilir misiniz ki, küçük farkları ifade etmek büyük farkları ifade etmekten çok daha kolaydır. Ben gerçekten yola çıkarak, şöyle bir öneride bulunmak istiyorum: Toplum olarak, önce şirin sosisle, tombul salam arasındaki farkı tartışalım. Mesela Pınar şirin sosisle, Maret dilli tombul... Adeta masalsı bir anlatı havasında geçmez mi bu tartışma? Sonra sucuğa, pastırmaya geçip aşama aşama nar gibi kızarmış kuzuya varabiliriz. Haa, bu öneriyi şu yönde eleştirenler çıkabilir: "Sosisle salam arasındaki farkın sosisle kuzu arasındaki farktan daha küçük olduğu senin varsayımın. "Kimbilir, belki onlar haklıdır, tartışırız. Yeter ki tartışmaktan kaçınmayalım, her şeyi ama her şeyi tartşalım, çünkü gerçeğe ulaşmanın başka yolu yok! Bakınız, ifadelerim biraz Ali Kırca Bey'in konuşmalarını andırdı da aklıma geldi; bu konuda bir Siyaset Meydanı programı düzenlenemez mi? Tabii bunu takdir etmek bana düşmez ama ne bileyim, Toktamış Bey ile Abdurrahman Dilipak Bey, dilli tombul ile uzun sosis açılarından derinlemesine irdeleyemezler mi hadiseyi? Şimdi diyeceksiniz ki, şirin sosis açısını kim temsil edecek? Onu bilemiyorum. Ancak son zamanlarda şirin kelimesi bana hep Reha Muhtar Bey'i hatırlatıyor. Pek zeki, pek tatlı bir genç; adeta şirinlik muskası. Başarılarının devamını diliyorum.

Eh, artık fıkramıza geçebiliriz herhalde.

Öğretmeni küçük Ercan'a sormuş:

– Ercan, Fen Bilgisi dersi ile Sosyal Bilgiler dersi arasındaki fark nedir?

– Fen ödevlerimi annem, sosyal ödevlerimi babam yapıyor, öğretmenim!

Ah, keşke hepimiz Ercan kadar açık sözlü olabilsek... Belki biraz azar işitiriz ama pek çok meseleyi de hallederiz.

Akşamsefası

DAYAĞIN HELÂLİ

Halit Çapın

"Ben düşündüm, çok düşündüm... Dedim ki kendi kendime, bu kadın gayrımüslim tipliydi dedim... Neden dersen Halit Bey abem, gayrımüslim tipli kadınlar anlaşılır... İstanbul kazan ben kepçe, gayrımüslim tipli kadın aramaya koyuldum. Sonra Galata'daki Musevi mahallesine gitmeyi empoze ettiler bana (öyle dedi, empoze ettiler dedi). Gittim? Her gün gittim. Sordum soruşturdum. Sonra beni orda da dövdüler."

Karakolda önce gayetle kibar bir şekilde;

-Git len işine! Git başka yerde aran! demişler... Diretmiş... O zaman alıp ayaklarının altına *"Seni bize parayla mı verdiler pezevenk!"* deyip, bir güzle çiğnemişler ki, vah ona, vah'lar ona..

İşi hâlâ karakolda ama, yine dayak yiyeceğini bildiğinden oraya gidemiyor. Beni buldu. Anlattı. Anlattıktan sonra anladım ki, essahtan dayaklık...

ж ж ж

Bu Gültekin Şengün 56 yaşında... SSK'den emekli.. Tarabzon'lu...

Sabahın köründe, tıraş olmaya gelir gibi gazeteye geldi ve dedi ki *"Röportaj olacağım!"* dedi... O günkü falımda *"çevrenize iyi davranın"* diye yazılıydı. Gülümseyip çay söyledim. Anlattı, dinledim. Hani fal olmasa, bi de ben dövecektim...

ж ж ж

Gültekin Şengün. 14 yıl mukaddem İstanbul'a gelmiş... Gelir a... Bir akşam ikiüç kadeh rakı içmiş, içer a. Kalkıp Geneleve gitmiş... Gitmese iyiydi ya... Orda bir kadınla çok kısa bir süre görüşmüş... Görüşür a...

Görüştüğü gecenin sabahı kadına bir de Beşiktaş'ta rastlamaz mı? Rastlar ya... İşin başlangıcı böyle... Sonra dönüp gitmiş Ankara'ya Gültekin Şengün... Ve geçenlerde, ben diyeyim bir, siz deyin iki ay önce, Atındağ'da birisi demişi ki kendisine, *"Senin bi kızın var"* demiş... Gültekin bir hafta yememiş, içmemiş bu lafı düşünmüş... Çünküm çocukları çok severmiş...

"Ben bir iyi düşüdüm Halit Bey abem! düşündüm ki benim çocuğum olsa olsa 14 yıl önce İstanbul'a geldiğimde kendisiyle bir kere görüştüğüm hanımdan olur... Düşündüm düşündüm başkası yok... Yani o hanımdan başka bir hanımla görüşmüşlüğüm yok... O zaman? Zaten o zaman ben anlamıştım o hanımın bana ısındığını ve benden çocuğa duracağını... Ozaman kalkıp İstanbul'a geldim..."

Gültekin Şengün, doğru genelev sokağına... Ama bu sefer katiyen görüşme yapmaya değil... İnceleme ve araştırmaya... Aradan geçen zaman 14 yıl... Kadın, sarayda bile 14 yılda tükenir... Her tarafı aramış genelev sokağında. Çok sorgu sual etmiş *"Kadın nerededir?"* diye. Önce bilmediklerini söylemişler, ısrarlanınca dövmüşler... Gültekin dayağı pek sevmiyor olacak... O yüzden, genelevde dövülünce boşlamış oranın peşini...

"Ben düşündüm, çok düşündüm... Dedim ki kendi kendime bu kadın gayrımüslim tipliydi dedim... Neden dersen Halit Bey abem, gayrımüslim tipli kadınlar anlaşılır... İstanbul kazan ben kepçe, gayrımüslim tipli kadın aramaya koyuldum. Sonra Galata'daki Musevi mahallesine gitmeyi empoze ettiler bana (öyle dedi, empoze ettiler dedi). **Gittim? Her gün gittim. Sordum soruşturdum. Sonra beni orda da dövdüler."**

Aslında Gültekin, hâl ve durum olarak kötü... Zira gittiği yerde dayak yemekte... Ama Gültekin ısrarlı... İstanbul'daki bütün dayakları yiyip bitirecek...

"Ben bir baba olarak çocuğumu bulmak mecburiyetindeyim (Aferin Gültekin). **Karakola gitmemi empoze ettiler. Gittim. Sen savcılığa uğra dediler. Savcılık, ortada herhangi bir suç yoktur. Her kadın anne olabilir dedi. Suç olmayınca kaymakamlığı empoze ettiler. Kaymakamlığa dilekcemi verdim. Bu ara fena sıkıntı çekiyorum. Yani çocuğumun hasreti çok fazla."**

Dilekçe Kaymakamlıkta dura dursun Gültekin şahane kafasını işletmiş... Kurgusu şöyle: Ben bu kadını kendisiyle görüştüğümün ertesi sabahı nerede gördüm? Beşiktaş'ta... Tamam. Çocuk şimdi Beşiktaş'ta bir ilkokul'da olmalı... Hangi İlkokul? Dolaşmaya başlamış okulların kapılarını... Sonra yaradanın işine bakın... Bir mucize...

"Baktım 13 yaşlarında bir kız çocuğu... Aynen ben... Hüviyetimi çıkartıp kendi fotoğrafıma baktım... Aynen o... O. Yavrum!.."

Gültekin'e bir meydan sormadan... Arabesk şarkı edip çıkmışlar fukarayı... Ama Gültekin, daha önce de dedik ya, akıllı... Bi dayak yediği yere öldür Allah ikinci kez gitmiyor...

"Kaymakamlık dilekçeyi karakola havale etti. Kalkıp gittim. Komser hemşeriymiş. Bi kere anlattırdı. Sonra bi kere daha anlattırdı. Kadının ismini sordu. Kadının ismini bilmiyorum ki, sadece bir kere görüşmüşüm.. Sonra yine anlattırdı. O zaman böyledim kendisine kadının karnında bir ben olduğunu... Karnındaki ben'i görürsem kadını tanıyacağımı söyledim.. Kadını alıp evlenmek istediğimi söyledim... Hep dinledi, hiç ses etmedi... Sonra ayağa kalkıp..."

-**"Git len işine" demiş... "Git len... O kadın her gün seninle gürüştüğü gibi elli kişiyle görüşüyordu... Çocuk nedren senin oluyormuş kitapsız..."**

Sonra almış ayaklarının altına çiğnemeye başlamış...

Uy aman amman!.. Uy aman amman!..

ж ж ж

Yok mu Gültekin'i bu dayak düşkünü delilerin arasından kurtaracak kimse? Yok mu Gültekin'i alıp akıllıların arasına koyacak, bunu *(empoze)* edecek bir kimse?

Akşamsefası

artistler kahvesi

Mesut Kara

çizgi-roman uyarlamalarının akrobat aktörü LEVENT ÇAKIR

Halkın ilgisi bizi mutlu ediyor. Böyle ufak anlardan mutluluk duyuyoruz. Zaten mutluluk hayatta devamlı olmaz. Oynadığımız filmler şu an televizyonlarda oynuyor. Fakat biz telif hakkından yararlanamıyoruz. Bu da bize yapılan bir haksızlık. Sosyal Sigortalar'ın çıkarmış olduğu emeklilik hakkından ben yararlanamadım.

1974 yılında çekilen Ayestefanostaki Rus Abidesi'nin Yıkılışı adlı ilk filmden bu yana Yeşilçam'da oldukça ilginç filmler çekildi. Bunlar genellikle günün modasına göre ve iş yapma kaygısıyla çekilen filmlerdi. Örneğin amerika ya da Avrupa sinemasında kovboy filmleri modaysa Yeşilçam'da da kovboy filmleri çekiliyordu. Bu filmler iş yaparsa serileri çekiliyordu. Roman uyarlamaları, masal filmleri, çizgi-roman uyarlamaları, bilim-kurgu denemeleri yapıldı. 60'lı, 70'li yıllarda da hemen hemen tüm çizgi-roman kahramanları sinemaya uyarlandı. Kaptan Swing, Killing, Red Kid, Kinova, Çelik Bilek, Zoro, Tom Miks, Zagor bunlardan bazıları.

Levent Çakır da çizgi-roman uyarlamalarının baş oyuncularından. Sinema macerası Tom Miks'le başlar. Kayahan Arıkan'ın 1969 yılında çektiği Maskeli Süvari Tom Miks'e Karşı adlı filmde Tom Miks'i oynar.

"1950 yılında Edirne'de doğdum. Kemiksiz Fatma adıyla ün yapmış bir tel cambazı vardı. 55 yaşında olmasına rağmen tel üzerinde süper hareketler yapardı. Kırkpınar güreşlerinin yapıldığı yerde cambazhane kurmuşlardı. Onlarla tanıştım ve onlarla çalışmaya başladım. Üç ay sonra onların haberi olmadan tele çıktım. Kemiksiz Fatma beni görünce hiç telaşlanmadan, soğukkanlılığını bozmadan telin altına geldi ve bana 'ayakların titriyor, titretme, tam karşıdaki direğe bak' diye komutlar verdi. Tel de 5-6 metre yüksekte. En zor yerde yürüyorum. Onun dediklerini yaptım ve karşıya geçtim. Bana 'oğlum sen şu an hayatını ortaya koydun. Düşebilirdin. Tele çıkacağın zaman benim fikrimi alman, benim nezaretimde çıkman gerekirdi. Sakın böyle hatalar yapma' dedi. Ben üzüldüm, özür diledim. Aynı günün akşamı iki bin kişinin önünde ilk defa tel cambazı olarak sahneye çıktım. Akrobat, jimnastikçi olarak kendimi yetiştirdim. İki yıl Türkiye genelinde turneler yaptık. 1967'de İstanbul'a yerleştik."

Gece kulüplerinde kardeşi Ali'yle birlikte Lastik Adamlar adıyla program yapmaya başlarlar. Levent Çakır'ın gerçek adı Şükrü Ocak'tır. Bir gün sinema sanatçısı Adnan Mersinli izler programı ve 'Seni filmlerde oynatalım. İster misin?' diye sorar. Kayahan Arıkan'ın filmine götürür, Tom Miks'i oynayacaktır. Yeşilçam'a merhaba demiştir artık. **"Akrobat olduğum, fiziğimi ve hareketlerimi beğendiği için adımı değiştirmişti yönetmen. 'Levent gibi insansın, gözlerin de mavi, çakır' dedi. Adım Levent Çakır olmuştu. Sonraki dönemlerde Cüneyt Arkın'la tanıştım, üç sene birlikte çalıştık. Sonra Uğur Film'in yaptığı Kara Peçe filminde Fatma Girik'in babası rolünde oynadım. O filmden sonra Tual Film, Hasan Tual beni Zagor'larda oynattı. Yönetmen Nişan Hançer'di. Film için Antalya'ya gittik. İyi bir kadro vardı. Kazım Kartal, Yavuz Selekman, Hüseyin Zan, Kadir Savun... İlk çalışma günümüzde gemi karaya çarpacak, korsanlar gemiye hücum edecekler, gemiyi yağmalayacaklar. Zagor fenerin söndüğünü görüyor ve fenere koşuyor. Fenerci Kadir Savun. Korsanlardan Kazım Kartal fenerciyi bağlamış. Ben fenerin kulesinde korsanla kavga ediyorum. Fenerin üstünden Kazım Kartal'ı aşağıya atıyorum. Tabii manken atıyoruz. 12 metre aşağıya iniyor. Bu arada ben de aşağıya ineceğim. Yönetmen 'Leventciğim ordan in aşağıya' diyor. Ben de 'yok, ordan inmeyeyim. Fener kulesinin tepesinden havada salto atarak aşağıya atlayayım' diyorum. 'Olmaz. İlk günün ilk sahnesi. Bunu son gün çekelim' diyor yönetmen. Başıma bir şey gelirse film biter diye düşünüyor. 10-15 kişi brandayı tutuyor, ben havada salto atarak aşağıya atlıyorum. O günkü çekim bitince otele döndük. Yönetmen telefonla Hasan Tual'e bilgi veriyor. 'Çekimler çok iyi geçti. Levent bugün havada uçtu, iki salto attı' diyor. Hasan Bey ona daha ilk günden 'İkinci filme başlayın' diyor. Hemen ikinci filmin senaryosu hazırlandı. Bir-birbuçuk ay kaldık ve iki filmle döndük İstanbul'a. İlk başrollerime Zagor'larla imzamı atmış oluyordum Yeşilçam'da. İlki Zagor Kara Korsan'ın Hazineleri, ikincisi de Zagor Kara Bela'ydı."**

Artık başrol oynadığı için bekleme dönemine girer Levent Çakır. Filmler ses getirir, iyi iş yapar. Beyoğlu Rüya Sinması'ndan gün alamazlar. Yapımcı Hasan Tual bir hafta için garanti verir, film bir ay oynar. Ondan sonra Özler Film, Müfit ilkiz 'Superman' çizgi-romanlarından senaryosunu Erdoğan Tokatlı'nın yazdığı Süper Adam filmini yapar. Yönetmen Cavit Yürüklü'dür. **"Süper Adam'da Fatma Karanfil'le oynadık başrolünü. Avantür ve akrobasili bir film. Onun arkasından Kızıl Maskenin İntikamı filmini çekiyoruz Fatma Belgen'le. Sonra Yarasa Adam, Maskeli Üçler, Üç Süpermen filmlerinde başrol oynadım. Oynadığım filmlerde arasıra kazalar da geçiriyorum, çünkü bunlar tehlikeli sahneler. Sağ omzum kırıldı, sağ ayağım minisküs. Branda yırtılıyor, yere çakılıyorum, on metreden aşağı atlarken. Bel omuriliğim kaydı. 200'e yakın filmde oynadım. Avantür, polisiye, çizgi-roman kahramanları gibi filmler. Birkaç yıldır ara vermiştim. Edirne'de evimin altında kahvem var, orayı çalıştırdım. Malatya Şehir Tiyatrosu aktörlerinden Gani Şavata arkadaşımla birlikte tekrar Yeşilçam'a döndük. Bu yıl da Antalya Film Festivali'ne katılan iki filmde, Otostop ve Drijan'da oynadım. Drijan'da bir imamı oynuyorum, Otostop'ta da Salih Güney'in arkadaşını oynadım."**

Sinemaya 30 yılını vermiştir Levent Çakır. Bu işi zevk için, meşhur olmak için yaptığını söylüyor. **"Halkın ilgisi bizi mutlu ediyor. Böyle ufak anlardan mutluluk duyuyoruz. Zaten mutluluk hayatta devamlı olmaz. Oynadığımız filmler şu an televizyonlarda oynuyor. Fakat biz telif hakkından yararlanamıyoruz. Bu da bize yapılan bir haksızlık. Sosyal Sigortalar'ın çıkarmış olduğu emeklilik hakkından ben yararlanamadım. Sinemayla ilgisi olmayan insanlar bile bu haktan yararlandı. Bu bana ve bu durumda olan arkadaşlarıma yapılan en büyük adaletsizlik. Şu an kanallar tiyatrocularla çalışıyorlar, biz gerçek sinemacılar oturuyoruz. Ama ben inanıyorum, sinema yine layık olduğu yere gelecektir. Sinema hiçbir zaman ölmez ve ölmemiştir. Nasıl dünya sineması ayakta duruyorsa, biz de de filmler salonları dolduracaktır."**

Not: Türk sinemasıyla ilgili yazışmak, bilgi alışverişinde bulunmak isteyenler; ellerinde bana iletebilecekleri anı, afiş, fotoğraf, film kasedi, vs olanlar bana yazarlarsa sevinirim.

şeyediler ve yorumları

Can Barslan

TAM TAVŞANLIK 62'LER VE TANIMLANAMAYAN PİŞKİNLİK OLAYLARI

Bugüne kadar unutmanın ya da unutmuş görünmenin erdemi üzerine ne kadar söz söylenmiş olabilir ki... En basit yorumuyla unutmak, insana ait bir eylemdir. Bilinç ve zihin gerektirir... Her kim ki size, ben asla unutmam derse onun, fırından erken çıkartılmış bir Kastamonu kır pidesi kadar bile akıllı olmadığını bilmelisiniz... Bu gibilerin soy ağaçlarını incelediğinizde normal insanlar gibi maymundan gelmediklerini, atalarının adamı tiksindirecek kadar yumuşak, rengi dönmüş pis bir papaz eriği olduğunu görürsünüz... Evrimine salak bir erikten başlamış olmak bu gibiler için ne kadar da utanç vericidir.. Oysa unutmanın erdemli kılıcını kuşanmış birisi için böyle bir onursuzluk, asla yanından geçilmeyecek, sıkışmış metan gazıyla dolu bir çöplüktür sadece...

Unutmak, sevgiliye gül sunarken bir zalim düşmanın savrulan kargısıyla ölmek gibi soylu, unutmadığını söylemekse, ağızla şarap açarken mantarın gırtlağa takılıp hırıldayarak ölmek kadar aşağılayıcıdır... Unutmak ve hatta unutmuş görünmek, ıssıza ait bir gecenin sesleri kadar dingin ve rahatlatıcıdır... Unutmak, toynağına diken batmış bir ineğin tertemiz acısıdır... Unutmak, fışfış kayıkçının küreği, akşama fincan böreği ve hop hop eden yüreğidir.. Unutmak yaşamdır kısacası... Yağı alınmış yoğurt, kar yağarken dinlenen bir Keloğlan masalı, gelin başı, oğlan tarafı ve orta kahvedir...

Çok özel bir eylemdir unutmak... Bizi yaşatan.. herşeye karşın insanın ve tüm doğanın canlı, kıpırtılı kalmasını sağlayan çok yüce bir davranıştır unutmak... Özellikle kinleri unutmak panzehiridir savaşların... Ordular ne ki!.. Barışı bekleyen, unutmaktır... Ve tabii ki unutmuş görünmeyi de unutmamalı... Kırmızı saçlı bir gencin genelevde ilk deneyimindeki başarısızlığını unutması, yıllar sonra Fethiye tarafında Hollanda'lı kadın turistlere tecavüz edip öldüren kırmızı saçlı bir manyağın, Fethiye'ye hiç gitmeden ve Hollanda'lı kadın turistlere tecavüz edip öldüremeden öldürülmesi demektir belki de... Arkadaşım Vedat Özdemiroğlu'nun da tatlı, kırmızıya çalan saçları vardır belki ama kırmızı saçlı manyak örneği ile asla ilgisi yoktur elbette... Vedat'ın alınganlık göstermemesi ve bu yazıyı, okuduktan sora unutması, benim yaşamımda hiçbir zaman kaba etimden bıçaklanmayacak olmam demektir belki de... İşte böylesine anlamlı bakan, olgun tavırlı, güngörmüş bir barondur unutmak...

Unutmaya dair tüm bu yazdıklarımı unutmanızı istesem sizden... Mesela ben geçen hafta bu köşede yazdığım şeyi unuttum bile... Belki bir takım işgüzarlar diyeceklerdir ki hayatın ta kendisini bulacağımız duygusal yazılar yazacağını ilan et, ondan sonra da kalk unutmanın şeyi üzerine yaz!.."

"-Sahiden unuttuk lan!.."

Herneyse işte... Unutmak penceremize konan mini mini heyecanlı bir kuştur... Fakat tekrar söylüyorum, ben buna unutmuş görünmeyi de katıyorum... Sonradan şey etmeyin yani...

Akşamsefası

DO YOU KNOW CONAN?

Cüneyt Özdemir

Afganistan'a Mister No'nun uçağıyla geldik. Saçları beyazdı, yanında bir arkadaşı da vardı. Uçağın üzerinde Birleşmiş Milletler yazıyordu. Kişi başına 200 dolar. İslamabad'dan Kabil yalnızca bir saat. Tepeden bakınca Kabil çok büyük değil, etrafı dağlarla çevrili bir ovanın ortasında öyle yapayalnız duruyor. Bahran havaalanına yalnızca 1 tane uçak iniyor. 8 kişilik gazeteci ve uluslararası görevlileri taşıyan bir Birleşmiş Milletler uçağı. Uçaktan indiğinizde Kabil'le ilk havaalanı binasının yardımıyla tanışıyorsunuz: Pencere var, cam yok. Kimi bölgelerde duvar bile yok. Pek güven vermeyen 8-10 tane sakallı, sarıklı ve silahlı gümrük memuru kılığında adamlar var. Hiç de dost gözükmüyorlar. Aylarca dağda çarpışmışlar, şimdi havaalanında gümrük memuru olmuşlar. Talibanlar...

Onlar ne yapacağını bilmiyor, biz ne yapacağımızı bilmiyoruz... Bir süre bakıştıktan sonra yapılması gerekeni yapıyorum, çantamı açıyorum. İçlerinden biri anlıyormuş gibi kafasını uzatıyor. Pis elleri ütüsüz mavi gömleğime, diş fırçamın üzerine, karbeyazı tertemiz yedek donuma dokunuyor. Bir süre sonra da o yaptığı işin anlamsızlığını anlıyor ve zoraki 'geçin' anlamında bir işaret yapıyor. Gülerek geçiyoruz.

Hava güneşli, biz tedirginiz... İlk hedef Cörmın Klap, Alman evi... Tüm gazeteciler orada(ymış...) "Atilla çaktırmadan çek" diyorum. Atilla "neyi?" der gibi yüzüme bakıyor. Kendimden emin, "Yoksa bilmiyor musun" der gibi bakıyorum. Ne çekeceğimizi ben de bilmiyorum. Atilla "haaaaa..." diyor, sonra da göstere göstere boş yolları çekmeye başlıyor.

Cörmın Klab gasteci dolu. Yer yok. Sahibi uyanık bir afgan, "Yer var mı?" sorumuza "yok-yok" bakıyor. Kahvaltı masasının yanında 2 Fransız 1 Japon gazetecinin üzerinde oturduğu 3'lü koltuğu gösteriyor. "Geceliği 20 dolar", yapacak bir şey yok. Gözüm köşede duran uydu telefonuna takılıyor. Uyanık Afgan'ın misafirperversizliğine sığınıp "törkiye bir telefon açabilir miyim?" diye soruyorum. "Tabii" diyor. "1 dakikası 10 dolar." Uydu telefonu kesemize uymuyor. Eşyalarımızı bizim yatak odamız, Japon ve Fransız gazetecilerin kahvaltı salonuna bırakıyor, kendimizi Kabil sokaklarına vuruyoruz...

"Selamınaleyküm, müslüman, Türkiye" dememiz yetiyor. Talebanlar için kilit kelimeler bunlar. Ellerimizdeki makinalar zaten mesleğimizi ele veriyor. Gerçi Türkiye kısmını bir çoğu anlamıyor, ancak aralarından zeki olanlar ve genel kültürü geniş olanlar diğer kelimelerin anlamını biliyorlar. Şehrin bombalardan yıkılmayıp ayakta kalan kısmı -ki bu beşte birine tekabül ediyor- çok gözalıcı değil. Rehberimiz "Haalit" değil, "Halit" bize ingilizce Kabil'i gezdiriyor. Atilla boş boş etrafına bakınıyor. Ben "vah vah" diyerek dolaşıyorum... Tabii bugüne kadar yaptığımız başkent turlarından biraz farklı bir tur bu. Önce şehrin en ünlü meydanına gidiliyor. Eski devlet başkanı ve korumasının asıldığı meydan ziyaretçiden geçilmiyor. Gazeteciler meraklı ve ürkek gözlerle Talebanlar ise içlerinde hayırlı bir iş yapmış olmanın huzuruyla meydanda dolaşıyor. Sonra sırada Kabil'in kültür ve sanat merkezlerine geliyor... Önce yıkılmış eski halıcı dükkanlarının harabeleri... Sonra şehrin birbirinden gözde semtlerinde bombalanmış, 5 sinemasında nostaljik bir gezi ve sonra da dimdik ayakta duran mavi camii... Yıllardır müslümanlar müslümanlarla çarpıştığı için Kabil'de camiler hariç tüm şehir yerle bir. Mavi cami şehrin en büyük camii... Yarısı savaşlarda ölmüş kalan yarısı da artık sokağa çıkmaları yasaklanan Afganlardan geriye kalanların camiyi doldurması mümkün değil. Belki bu yüzden kapıda duran trafik polisleri yoldan geçenler çevirip camiye topluyorlar. Caminin giriş kapısının tepesinde makinalı tüfekleri ve bombasavarlarıyla 4 taleban "geleni-gideni süzüyor." Onları gören hiç kimse de kendilerini çeviren polislere itiraz etmeye cesaret edemiyor. Cami birbirinden güzel kaleşnikoflu talebanlarla birazdan doluyor. Kabil'de talebanların ilk cuma namazı. Kapının üzerindeki talebanlar ve trafik polislerinin "ricalarıyla" kısa bir sürede mahşeri bir kalabalık toplanıyor. İmam konuşmaya başlayınca vaaz vermiyor, adeta şeriatın kurallarını sıralıyor. "Haaalit" değil, "Halit"in tercümesinde yalnızca kesilen kollar, kafalar ve cehennemlik komünist gavurlar var... Not almaya kalkıyorum, bir taleban geliyor. "Selamınaleyküm, müslüman, Türkiye" demeye kalmıyor, "Haaalit" değil, "Halit" namaz kılmak için zorunlu istikamet abdest almaya gönderiliyor. Kağıdı-kalemi güzelce katlayıp cebimize koyuyoruz.

Namaz bitince Kabil'in diğer zenginlikleri geziliyor... Tek 5 yıldızlı oteli, Inter Continental Kabil'e tepeden bakıyor. Şu günlerde odalarda kapı yok, cam yok, elektrik yok, su yok, ancak otelde taleban çok... Yeni adı "otel mecburiyet" yiyosa kalıyorsunuz... Yemiyo gidiyoruz.

Kabil Üniversitesi önünde öğrenciler birikmiş, yani yalnızca erkek öğrenciler... Burası şu günlerde kadınlardan arındırılmış bir şehir, yalnızca erkekler ve yürüyen kumaştan kafesler var. Sakallardan kimin erkek olduğunu hemen anlıyorsunuz, zira herkes sakallı; ancak yürüyen kafeslerin içinde kadın mı, erkek mi olduğunu kestirmek zor. Kimi zaman kucakta taşınan çocukları görünce gözünüzde (çocuk taşıyan maço afgan erkekleri olmayacağı için) kadınlar canlanıyor... Ama şu anda Kabil üniversitesinde dolu ya da boş hiçbir yürüyen ya da duran kafes yok. Çocuklarla konuşuyoruz. Herkes nasıl mutlu, nasıl mutlu inanamazsınız. Hepsi "iyi ki şeriat geldi de kurtulduk" diyorlar da başka bir şey demiyorlar. Dikkatli bakınca sakalları daha uzun silahsız-sarıksız talebanları görüyoruz ve biz de "Yaa öyle, iyi ki geldi... vallahi biz de burada şeriatı geldik, gördük; bir kıskandık, bir kıskandık, sormayın!" anlamında başlarımızı sallıyoruz. Atilla da kamerasını sallıyor. "Haaalit" değil, "Halit" bu sefer kendiliğinden abdest tazelemeye gidiyor.

"Peki bu şehrin en güzel semti neresidir?" demeye kalmıyor, sağlı solu yıkıntıların ortasından geçen bir yola geliyoruz. "İşte," diyor "Haaalit" değil, "Halit, "burası Kabil'in en zengin semtiydi, en çok burası bombalandı ve ilk burası yıkıldı..." diye ekliyor. İlk kez zengin değil fakir semtlerde oturduğu için şükreden insanların yaşadığı bir şehirdeyiz. Yıkıntıların arasında dolaşırken hak vermemek elde değil.

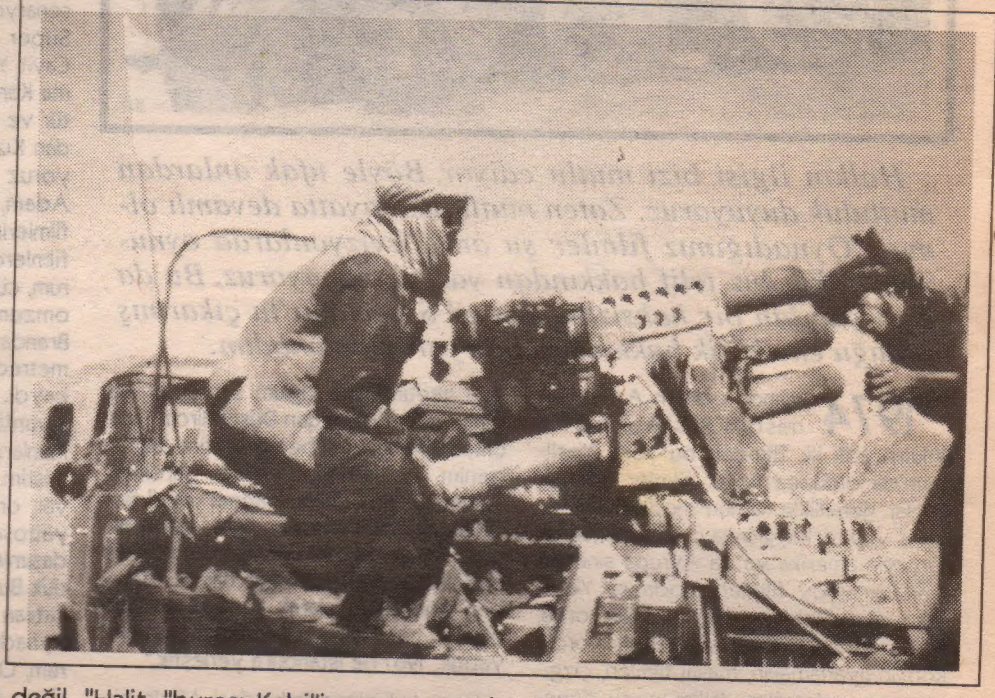

Kuşkusuz Kabil'de metro yok. Olsa, kesin mayınlanırdı... Ama yayalar için bir adet yeraltı geçidi var. Üstelik hâlâ çalışıyor. "Haaalit" değil, "Halit" gururla şehrin bu en nadide yapısını da bize gösteriyor. Hayranlıkla karanlıklar içindeki yeraltı geçidine bakıyoruz. Hatta Atilla öyle etkileniyor ki, bir ara dalıp çok uzaklara gidiyor. Birden önümüzde dört tekerlekli bir araç duruyor. Üzerinde dörtyüz kişi var. Otobüs olamaz, üzerlerindekiler de insan olamaz. Hiçbir insn böyle bir otobüste yolculuk yapamaz; zaten hiçbir otobüs bu kadar kalabalık insan topluluğunu taşıyamaz. Ama bu araç otobüs ve bunlar da sakallı insanlar... Bir kişi inmeye kalkıyor, on kişi yerine binmeye çalışıyor. Her seferinde en az beş kişi de binmeyi başarıyor. Nasıl olduğunu anlamak mümkün değil. Hesap yapmaktan vazgeçiyorum. Binmeye çalışanlar vazgeçmiyor. Otobüsün içi, üstü, dışı, kapı kolu, far'ların üstü, her yer doluyor ve otobüs hareket ediyor. Biz Atilla ile hâlâ olayın şokundayız. "Haaalit" değil, "Halit" kaleşnikoflarını otobüse sığdıramayıp açıkta kalan talebanları telkin edemiyor. Dünyada ilk kez bir işgal kuvvetinin silahlı askeri, sivil halkın elindeki tavuklardan yer bulamayıp otobüse binemiyor. Ve hepsi gözümüzün önünde oluyor...

Ve ara mahallelere giriyoruz. Şoktayız. Toz toprak yollar ve öküz boku kerpiç evlerden anlaşıldığı kadarıyla 17. yüzyılda bir yerlerdeyiz. Hemen önümüzde sakallı adamlar ve yürüyen kafesler taş bir fırından dumanı çıkan ekmekleri alıyorlar... Sokaklarla bir ilahi duyuluyor. Sesin geldiği yere yöneliyoruz. "Haaalit" değil, "Halit" 'bir an önce çıkalım' der gibi bakıyor. Nitekim, "burada ters ters kimseye bakmayın, hemen öldürürler" diyor. "Selamınaleyküm, müslüman Türkiye" diyoruz ilahının yükseldiği camiye giriyoruz. İçerisi garip bir ortam. Cami ama namaz kılan yok... Herkes yere oturmuş, bir kişi ayakta yüksek sesle bir ilahi söylüyor. Herkes de başıyla söylenenleri onaylıyor. Birileri önümüze çay getiriyor. Ne yapsak diye sağa sola bakıyoruz. Herkes içiyor. Biz de ilk kez bir caminin içinde çayımızı yudumluyoruz. "Haaalit" değil, "Halit"e ilahide neyin anlatıldığını soruyorum. "Ben de ne dediklerini anlamıyorum" diyor. Çıkıyoruz. Hâlâ sersem gibiyiz. Sokakta ilerlerken yanımızdan uzun boylu, yapılı, çelik kaslı, derin bakışlı uzun saçlı bir adam geçiyor. Kimdi bu, kimdi bu, kimdi bu...

"Haaalit" diyorum,
"Do you know CONAN?"

Akşamsefası

Beşikçi Belgeseli'nin Yapımcısı Ol

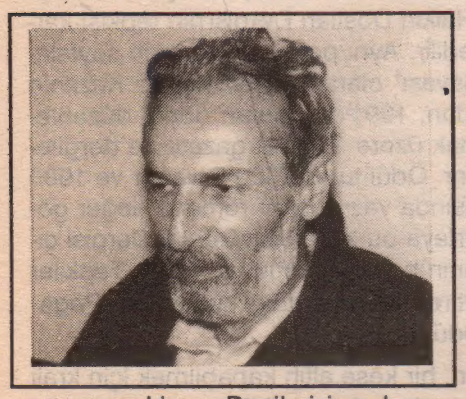

"Beşikçiyi bilirsiniz. Amerika'dan 10 bin dolar gönderiyorlar, geri iade ediyor. İsveç'ten para geliyor, kabul etmiyor. Beşikçi'nin resmi ideolojiye karşı açtığı savaşın son 25 yılını düşünecek olursanız 14,5 yılı da cezaevinde geçirdiği düşünülürse, bunların mutlaka anlatılması gerekiyor. Beşikçi içerde ve hiç kimse sesini çıkartmıyor", diyor yönetmen Ahmet Soner.

Türk sinemasında zaman zaman moda olan arayışların olduğunu fakat yanıbaşlarında olan olayların farkedilmediğini ya da "yasak" diye nitelendirildiğini belirtiyor. Soner, daha önce Yılmaz Güney'le ilgili Adana-Paris belgeselini çekti. Şimdi sırada Beşikçi belgeseli ve yine projelerinde Kıvılcımlı'dan Kaypakkaya'ya ve Mıgırdiç Margosyan'ın Gavur Mahallesi'ne kadar yapmak istediği film projeleri var. Fakat bu filmlerin yapılmasında kullanılacak kaynak az. Bu yüzden Soner, herkesin yıllardır "halk sineması , halk sineması " diye tartıştığı fikirleri hayata geçirmek istiyor. Bu filmlerin yapılmasında seyircisinden, set işçisine, kadar herkesten destek bekliyor. Kocaman bir pasta düşünüyor Soner, bu pastadan film bitiminde herkes payına düşeni adil bir şekilde alacak. Bu projenin ilk sırasında Beşikçi belgeseli var. Çünkü amacı 14,5 yılını hapishanede geçiren ve halen içerde olan Beşikçi'nin sesini duyurmak. Soner "Para cezasını ödemeyi reddeden Beşikçi'nin yaklaşık 300 milyar lira para cezası olduğu düşünülürse, bir de, bir günlük hapis cezasınının bedeli 10 bin liraysa , varın siz hesaplayın Beşikçi'nin ne kadar yatacağını" diyor.

Beşikçi'nin 57 yaşında olduğunu, sağlıksız koşullarda ne kadar yaşayabileceğini soruyor. Ve "Belki bizim filmimiz insanları harekete geçirecek" diyor. Beşikçi'nin kendisiyle ilgili her türlü etkinliğe karşı çıktığını belirterek "Beşikçi'ye deseler ki 'Cumhurbaşkanına bir dilekçe yaz, seni yarın bırakacağız' Asla yazmaz. Hatta cezasının bitiminden üç gün önce çıkarsalar, çıkmaz, devlete borçlu kalmak istemez."

Yılmaz Güney'le 70'li yıllarda birlikte çalışan Soner, Güney'le aynı davada tutuksuz olarak yargılanmış. Darbeden sonra TRT'ye yaptığı bir dizi Demirel'in ihbarıyla yayından kaldırılarak, Ahmet Soner'le birlikte kara listeye alınmış. Soner, Adana-Paris belgeselinden sonra Kürt basınına uygulanan baskıları konu alan "Kurşun Kalem" adlı belgeseli de tamamlamış. Sırada Beşikçi Belgeseli var. Bu belgeseli Soner'le birlikte sizler tamamlayacaksınız. Ardından da Hikmet Kıvılcımlı belgeseli. Soner, Kıvılcımlı'yı oynayacak kişinin de Tarık Akan olabileceğini söylüyor. Akan bu teklife sıcak bakmış ve Soner'e 'Ümmi bir yapımcı bulursak olur' demiş. "Ümmi yapımcı"dan kasıt, "cahil ama parası olan" Kıvılcımlı'yı Beşikçi'yi bilmeyen bir yapımcı. Ümmi yapımcı arayışına girmeden bilgili ve bu projeleri destekleyen yapımcılar aranıyor şimdi. Yani sizler. Seyircisinden set işiçisine kadar herkes bu filmin yapımcısı olacak. Soner şöyle diyor:

"Eğer bu projeleri perde de izlemek istiyorsanız bilet ücretlerini peşin ödemeniz gerekiyor. Kişi başına 500 bin lira. Parti, dernek, kurum ve kişiler, toplu bilet alabilirler. 1996 yılı sonlarında başlamayı planladığımız projelere katkıda bulunanlar, filmlerin ilk gösterimlerine davet edileceklerdir."

Davetiye gönderebilmek için adresinizi yazmayı unutmayın.

Banka hesap numaraları: Yapı Kredi Bankası, Aksaray Şubesi-Yurtiçi: 0082108-2 -Yurtdışı:(DM) 3004479-2 Daha fazla bilgi için Ahmet Soner'in telefonu : 212-244 42 39

Hacer Yıldırım

NECDET ŞEN'LE MEMLEKET MESELELERİ

ÖKÜZ- Eskiden köşe yazarları vardı. Şimdi birçok köşe çizeri var. Hatta köşe çizerleri köşe yazarlarından daha çok ses getiriyor...

ŞEN- Bilemiyorum. Zaten siz sorunuzda cevabı da veriyorsunuz. Artık çizerlerin işgal ettiği köşelerde sadece ressam yanlarıyla değil, düşünen insan yanlarıyla da ağırlıkları olduğu anlamıyla söylüyorsanız, zaten çizerlerin böyle olması gerekir. Yazarlar eğer geride kaldıysa çok utanmalılar ve bu işten el çekmeliler diye düşünüyorum.

ÖKÜZ- Fütursuz bir üslubunuz var. Bu durum başınıza bir iş açmıyor mu? Hızlı Gazeteci'nin "Bacı" öyküsünden başınıza birtakım şeyler geldi.

ŞEN- Bacı'yı çizerken başıma çok birşey gelmedi, o biraz abartıldı medyada. Sadece malûm bir sol fraksiyonun sempatizanı olan bayanlar geldiler, biraz hırçın davrandılar. Bugünü soruyorsanız. Bugünlerde de belli bir faşist fraksiyonunun yazarlarının kendi gazetelerinde yazdıklarını zaten sizde okudunuz. O yazarları okuduktan sonra iki-üç kişi rahatsız oldu ve telefon ettiler. Ama tesadüfen bana rastlamadı, telesekretere not bıraktılar. Onun dışında şunu söyleyebilirim; ben Cumhuriyet Gazetesi'nden ayrıldığımda, daha doğrusu atıldığımda, 1992 yılında Cumhuriyet Gazetesi'nin santralinin kilitlendiğini öğrendim, santraldeki görevliden. Türkiye'nin üç önemli üniversitesi, Boğaziçi , ODTÜ ve Bilkent'in profesörleri "Eğer Necdet Şen Cumhuriyet'e geri dönmezse artık Cumhuriyet okumayacağız" diye imza kampanyaları yaptılar. Ben bunu o imza metinleri bana da fakslandığı zaman öğrendim. Merak ediyorum şimdi, o Cumhuriyet'in Genel Yayın Müdürü ve diğer saldırgan köşe yazarları bana bu kadar hakaretlerle saldırdıkları halde iki, üç okurun dışındaki kimseyi seferber edip benim üzerime saldırtamadılar. Acaba bu itibarsızlıklarını neye bağlıyorlar? Zannediyorum ki şu anda Cumhuriyet okurları içinde bile beni sevenler, o gazetenin o yazarlarını, sevenlerden çok daha fazladır.

ÖKÜZ - Hakaret ettiklerini söylediniz. Telesekreterinize nasıl mesajlar bırakıldı?

ŞEN - Telesekretere "Siz nasıl bizim ulu önderimize hakaret edersiniz?" diyor mesala biri. Notun bırakıldığı gün bakıyorum, Atatürk'le ilgili hiç birşey yok. Mesela o Cumhuriyet'in yazarlarından biri Atatürk'ü çizdiğimi ve altına birşeyler yazdığımı söyledi. Atatürk yok o resimde. Gördüklerini anlayamayacak durumdalar. Yazarların işgal etmesi gereken, köşeleri işgal eden, o kara cahillerin bence gördüklerini yazıp, çizdiklerimi, kullandığım sözleri, cümleleri, anlayabildiklerini sanmıyorum. Sadece içlerinde hasbelkader tanıyabildikleri bir iki tane kelime görüyorlar "Hah bu bize galiba satışıyor" diyorlar ve ondan sonra küfretmeye başlıyorlar.

ÖKÜZ - Hürriyet Gazetesi'ndeki köşenizde Medya Plazaları'da eleştiren şeyler çiziyorsunuz...

ŞEN - Size şunu söyleyeyim; Hürriyet gazetesi içinde bana neyi çizip neyi çizmeyeceğim konusunda baskı gelmiyor. Bugüne kadar düşüncelerimi en özgürce ifade ettiğim gazete bu oldu. Onun ötesinde bu Medya Plazalar'la ilgili yaptığım eleştirilerde de bu gazetenin en üst yöneticisinden en altttaki insanına kadar herkes bu eleştirilerime katıldığını söyledi. Yani dışardan nasıl görünüyor, bilmiyorum ama Medya Plazalar'ın içinde gördüğünüz odalarda barınıp, sonra Medya Plazalar'ı eleştirdiğinizde herhangi bir düğmeye basıp sizi öteki tarafa atmıyorlar. Çünkü eleştirilerim yalnış şeyler değil. Ben küfür etmeden ve hakaretleşmeden yapıcı bir şekilde çözüm arayışını da içinde barındırmaya çalışan şeyler yazıp, çiziyorum. Yani zannedilenin aksine bu Medya Plaza'lardaki demokrasi, iç demokrasi o Cağaloğlu'ndaki İttihat ve Terakki Merkezi'nin yanında kurulmuş binadaki kendilerini demokrat diye adlandıranlardan çok daha fazla.

ÖKÜZ - Gazetelerde bazı köşe yazarları birbirlerine hakaret ederek köşelerini dolduruyorlar...

ŞEN -Yani siz düşünün ki filanca gazete de fikirlerini ifade eden adama falanca gazetenin yazarı "Zırtapoz" diyor. Şimdi fikir olarak size nasıl bir katkıda bulunmuş oluyor bu? Ya da "şerefsiz, namussuz" diyor şimdi "şerefsiz, namussuz" lafları fikir hayatına ve fikir tartışmasına nasıl bir katkı getirir sizce? Hiçbir katkı getirmez. Ortamı terörize etmek ve medeni cesareti belki yetersiz olup, insanları korkutup, susturmaktan başka bir işe yaramaz.Türkiye'de farklı fikirleri dile getirmek cesaret istiyor belki. Çünkü sürünün içinde çok azgın, küfürbaz terbiyesiz, saldırgan, tetikçi gazeteciler, tetikçi köşe yazarları var ve onlar kendilerine, farklı sesler çıkaranları tepelemek gibi bir görev biçmişler. Keşke ben bir çizer olarak Türkiye sorunlarıyla ilgili ağır, ağdalı bir dil kullanarak değil de, hafif, sabun köpüğü gibi, insanlara hoşça vakit geçirtecek şeyler çizseydim. Doğrusunu isterseniz, onu tercih ederdim. Ama artık, yazarların gergedanlaştığı bir dönemde, çizerler o sorumluluğu içinde hissediyorlar. Aslında fantazi, gündüz rüyası üretmek olan işlerini bir yana bırakıp, ciddi toplumsal meselelere sahip çıkmak zorunda kalıyorlar.

ÖKÜZ - Gırgır Dergisi kökenlisiniz. Mizah dergilerinin son durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

ŞEN - Şimdiki mizah dergilerini çok yakından takip etmiyorum ama üç aşağı beş yukarı bir fikrim var. Bir, estetik açıdan çok yetersiz buluyorum. Çok fazla dergi, fakat çok az iyi çizer var. Karikatür bir çizgi sanatıdır. Ama nedense son on onbeş yıldır karikatür denilen alana daha çok çizgi çizme kabiliyeti zayıf insanlar giriyor. İstisnaları ayrı tutarak söylüyorum. Bu bir eksiklik bence. Bir diğeri de muhalefet denince genellikle toplumun belli bir kesimine ya da medyanın belli bir kesimine küfretmek gelmemeli akla. Küfür bence en kolay muhalefet yoludur. Mizahçıya yakışan şey daha zarif hatta en zarif, muhalefet yollarını tercih etmek. Çünkü karikatürcünün olmazsa olmaz şartı bu bence. Başkalarınınkiyle kıyaslanmayacak kadar pırıltılı, keskin bir zekadır. Bence artık bu zeka konusunda bir ayıklanma gerekiyor diye düşünüyorum.

Akşamsefası

PEGASUS'UN BİNİCİLERİ

Sunay Akın

Mobil'in benzin istasyonlarına, yağ kutularına bakın: Sermayenin simge olarak Pegasus'u seçtiğini göreceksiniz. Kanatlı atın sırtı Struma'dan en fazla, anne, baba ve iki çocuğu kurtaracak kadar geniştir.

Kalemini kaybeden bir şairdir İstanbul. Haliç'deki Defterdar Camisi'nin minaresine koyduğu hokkanın içinde duran kalemin fırtınalı bir hava sonrasında yerinde olmadığını görür!..

Nazlı Mehmet Efendi yaptırmıştır Defterdar Camisini. Bir hattat olan Mehmet Efendi minarenin tepesine hilâl koydurtmayıp pirinçten bir hokka ve kalem oturtur. Ama rüzgar alır götürür kalemi. Dördüncü kitabında bir daha kalemi eline almayacağını yazmıştı Tanrı. Karar mı değiştirdi yoksa?

Makedon şair Radovan Pavloski ile İstanbul'u adımlarken söylemiş olduğu bir sözü unutamıyorum: *"Bu kentin üstü de müze, altı da"*... Yerebatan Sarayı'nda, ziyaretçiler için yapılan iskelenin en ucuna doğru Bizans sularının üstünde yürürseniz bir sütunun altındaki kaidede, bir kadın yüzü görürsünüz. Pereus'un kılıcıyla kestiği kötülük tanrıçası Medusa'nın başının gövdesine kavuşması engellenmek istenilmişçesine bir sütunun ağırlığı altında yan durmaktadır. Pegasus'un, saçları yılan biçiminde olan Medusa'nın kanından doğduğunu bilenler buraya, Yerebatan Sarayı'nın dip köşesindeki sütunun yanına geldiklerinde başlarını yukarı kaldırıp kanatlı atı ararlar...

Pegasus'u ele geçiren Bellerophontes bir çok zafer kazanır onun sayesinde. Göğe doğru yükselmek isterken bir sığır sineği tarafından sokulan kanatlı at sahibini sırtından atar ve Zeus'un atı olur. Musalar diye bilinen Zeus'un dokuz kızının oturduğu Helikon dağında yaşar Pegasus. Musalar ilham perileridir şairlerin. Kanatlı atın uçmak için arka ayaklarını vurduğu yerden çıkan Hippokrene suyu şairlerin esin kaynağıdır.

Hıristiyanlığın ortaya çıkışıyla şairler, ihlamlarını Pegasus'dan değil, Tanrı ve onun peygamberinden aldıklarını söyler. Kanatlı at bir yılkı atı olur böylelikle. 12. yüzyılda, Sone diye bilinen şiir türünün yaratıcısı olan şair Petrach "Şairlerin Şairi" seçilmesiyle düzenlenen ödül töreninde yaptığı bir konuşmayla bakışların yeniden Helikon dağına çevrilmesini sağlar: "Musalar dağı terk edilmiş"...

Romanya'dan Filistin'e gitmek üzere yola çıkan "Struma" adlı gemi Gestapo'dan kaçan 764 insan ile İstanbul'a gelir. Yolcuların hepsi de, Hitler'in toplama kamplarından kaçan Musevilerdir. Gemi, İstanbul Boğazı'na sokulmayarak Karadeniz açıklarında bekletilir. Geçiş izninin neden verilmediğini soracak olursanız, bunun yanıtını aramak üzere Balat'a davet ederim sizleri... Haliç'in kıyısındaki bu şirin semtte Almanların ricasıyla bir fırın inşa edilmişti o yıllar. Hazine arsasına yapılan fırının etrafındaki evlerde Museviler oturuyordu!

Denizin ortasında 70 gün bekletilen Struma geri dönmek zorunda bırakılır. İstanbul martıları gözyaşları içinde uğurlarken gemiyi, korkunç bir patlama duyulur birden!.. Batan gemiden yalnızca bir kişi kurtulmayı başarır. Vehbi Koç'un "İşte Hayatınız" adlı televizyon programında yaptığı açıklamayla patlama öncesinde 4 insanın daha gemiden kurtarıldığı öğrenilir. Koç'un araya girmesiyle Struma cehenneminden ayrıcalıklı olarak kurtarılanlar Mobil'in Romanya direktörü, eşi ve iki çocuğudur!..

1970 yılında Mobil,Türkiyeli ressamlar arasında bir resim ödülü düzenler. Ödül, Türkiyeli Sanatçılar Birliği ve Halkın Dostları Dergisi'nin tepkisi karşısında iptal edilir. Aynı petrol şirketi tarih sayfalarına "Petrol Savaşı" olarak geçen Körfez Krizi"nin hemen ardından, 1991'de, roman ödülü düzenlediğini duyurmak üzere ülkemiz gazete ve dergilerine ilanlar verir. Ödül tutarı 7500 Dolardır ve 1980 - 90 yılları arasında yazılmış bir romana değer görülecektir!.. Ortaya bu kez Yazılı Günler Dergisi çıkar ve meydanın boş olmadığını gösterir. Tepkiler ödülü iptal ettiremez ama adını değiştirir: "Pegasus Roman Ödülü"

Saray şairleri, bir kese altın kapabilmek için kralı kanatlı atın sırtında anlatan şiirler yazarken, halktan yana, Barış'tan yana olan şairler Pegasus'un sırtında değil, yanında yer alırlar. Mobil'in benzin istasyonlarına, yağ kutularına bakın: Sermayenin simge olarak Pegasus'u seçtiğini göreceksiniz. Kanatlı atın sırtı Struma'dan en fazla, anne, baba ve iki çocuğu kurtaracak kadar geniştir. Oysa, onun taşıdığı ilham ile yazılan Barış şiirleri tüm insanlığı kurtarabilecek güçtedir.

Mobil, ülkemizdeki istasyonlarında çalışan işçilere sendikal hak tanımıyor. Buna karşı olan emekçilerin direnişi, Pegasus'un da özgürlük kavgasıdır.

.....

Bu yazının terkisi: Barış için bir milyon imza girişimini *"paraf"* ederek insanlıktan, dostluktan, kardeşlikten yana *"taraf"* oluyorum.

Akşamsefası

ŞEHİR AŞKİYASI

'Annemi EOKA'cıların elinden Rum komşularımız kurtardı'...

Neşe Yaşın, Kıbrıslı bir muhalif. Şair... Kıbrıs Akdeniz'in ortasında sular içinde bir yangın yeri. Sinir bozan sınır çatışmaları üzerine sınırlı bir söyleşi yapıyoruz..

Kıbrıs'ta kurban kimdir, saldırgan kimdir, yani şiddeti uygulayan kimdir? Her iki taraf da, öteki'nin saldırgan olduğunu, öteki'nin şiddet uyguladığını söyleyecek, kendisinin Kıbrıs'ta kurban olduğu üzerine propaganda yükseltecektir. Çocukluğumuzdan itibaren hep, canımıza kast eden düşmanlarımızın olduğu söyleniyordu. EOKA saldırıları sırasında Peristorana'daydık... Annem, EOKA'cılar tarafından esir alınmıştı ve üzerine silah çevrili olarak doğum yaptı. Rum komşularımız onu hastaneden ve EOKA'cılardan kaçırıp kurtardı. Olay onu çok etkiledi. Korkuyordu, dudağı çarpılmıştı ve psikolojik tedavi görüyordu. Bir kez de babam Özker Yaşın, radyodan milliyetçi yayınlar yaptığı, kitaplar çıkardığı için havaalanında tutuklandı. Babamın bir kahraman gibi döndüğünü anımsıyorum...

Bu süreçte şöyle düşünüyordum; EOKA saldırıları nedeniyle evimizden ayrılmak zorunda kalmıştık. Zayıf taraftık, Kıbrıslı Türklerdik, güçsüzdük, onlar zenginlerdi, onlar zalimdi, bizim sayımız azdı ve biz ezilenler, zor durumda kalanlardık. Kafamda işte böyle bir Kıbrıslı Türk imgesi vardı. Sonra 1974 geldi... Türk ordusunun gelişi, adanın ikiye bölünmesi sonrasında bendeki Kıbrıslı Türk imgesi değişti. Artık özellikle Kıbrıslı Rumların kurban olduğu bir süreç yaşanıyordu. Bu arada Kıbrıslı Türkler de ölüyordu, Türkiye'den gelen askerler de ölüyordu. Beni en çok etkileyen olay, Katakopya köyünde Kıbrıslı bir Rum ailenin evine yerleştirilmemizdi. Başka hayatların içine girmemiz ve orada evlerin yağmalanması, sokaklarda uçuşan fotoğraflar, düşman dediklerinin yataklarında uyumamız, havlularını, çarşaflarını kullanmamız... Rum televizyonunda gördüğüm görüntüler; çocuklarını arayan gözü yaşlı anneler– ki bunlar aynen 1963'te çocuklarını kaybeden Kıbrıslı Türk annelere benziyorlardı– kafamdaki "Kıbrıslı Türklerin mazlum olduğu imgesi"nin değişmesine yardımcı oldu.

-Peristerona' ne demek? Kardeşinin adının Savaş olması da sanki tarihin bir ironisi gibi...

-Peristerona; "güvercinlik" demek... 1963 öncesinde Türklerle Rumların dostluğuna örnek gösterilen bir köydü. Kıbrıs'ta şu anda en vahim durum Kıbrıslı Türklerin sürekli bir biçimde göç ededivor olması, sayının belirgin bir biçimde azalmasıdır.Dışarıdan gelen yabancılar şiddet kültürünü getiriyorlar. Hırsızlıklar, cinayetler çoğalıyor. Halbuki Kıbrıs'ta cinayet olağanüstü bir olaydı eskiden. On yılda tek bir cinayet işlenmişti ve yıllarca konuşulmuş, üzerine destanlar yazılmıştı.

- Sınır eylemleri bölünmüşlüğün imgesi gibi...

-Eylemlerde Rumların amacı; dünyaya Kıbrıs'ta bir işgal olduğunu ve de insanların evlerinden topraklarından koparıldığını, dönmek istediklerini söylemek. Ve bunun için de 20 Temmuz ve 14 Ağustos gibi yıldönümlerinde eylemler örgütleniyordu. Eyleme gelenler; bölünmeye, sağır biçimde duran o duvara seslerini yükseltmeye çalışıyorlar. Propagandanın etkisiyle, çok fazla "Barbar Türk" imajıyla beslenmişler. Diğer tarafta ise, bu insanlar Rumlara ait evlere yerleşmişler, gerçi bunların bir kısmının da adanın güneyinde evleri yerleri var. Ama adanın kuzeyindeki propaganda, "bunları unut"turma üzerine, "geçmişte can güvenliğiniz yoktu, şimdi can güvenliğiniz var" şeklindedir. Daha önce insanlar geliyor ve taş atıyordu. Motosikletin kendisi bir başına şiddeti çağrıştırıyor, gürültüsüyle, metalik görüntüsüyle belki ta baştan böyle bir etkisi olmuştur. Bu arada Türkiye'den ülkücülerin getirilmesi, çok barbar bir biçimde bir Rum gencinin öldürülüşü. Diğer yandan bayrağa tırmanan gencin hazin bir biçimde öldürülüşü olayı çok farklı bir boyuta sıçrattı. Rumlarla birlikte yaşanamayacağı, yaşanırsa bunun şiddete ve çatışmaya dönüşeceği propagandası yayıldı.

- Bir aydır Güney Kıbrıs'taydın... Gündelik yaşam nasıl sürüyor?

-Rumların, Türk ordusuna dair gerçek bir korkuları var. Bu, Kıbrıslı Türklerin anlayamadığı, kavrayamadığı bir şey. Yabancı bir ordunun bulunmasının Rumları nasıl etkileyeceğini hissedememek. Kıbrıs'ta bir Yunan ordusu bulunsa Kıbrıslı Türkler nasıl etkilenecekseydi işte öyle bir şey... Bir ara bir tatbikat için Türk uçakları yakından uçuyor ve herkes yerlere yatıyor. Bir söylenti yayılıyor, "Türkler saldıracak" diye, süpermarketlerde raflar boşalıyor. Köylüler sığınak yapıyorlar.

- Diyelim ki sınırda bir çatışma ya da bir öldürme olayı var. Kıbrıs'ın iki tarafında nasıl algılanır?

-Öncelikle olayın nasıl gerçekleştiği konusunda bir bilgilenme sorunu vardır. Aynı olay Türk tarafında başka türlü, Rum tarafında başka türlü aktarılır. Gerçek neredediir; gizlenmek istenen nedir; ne kadarı propaganda ne kadarı abartmadır. Bu konuda her zaman kuşkular vardır. Rum tarafında resmi propaganda bölünmüşlüğün sürekli hatırlatılması ve kuzeydeki mekanların isimlerinin canlı tutulması, Türk tarafındaki propaganda ise bölünmenin ve güneydeki mekanların unuttulması üzerinedir. Kıbrıslı Türkler Bafı, Limasol'u, Larnaka'yı özlediklerini ancak evlerinde dile getirirler. Bunlar resmi düzeyde anılmaz. Oysa Rumlar hala Girne, Mağusa belediye başkanı seçerler... Adanın bir tarafında insanlar işgal altındaki toprakların kurtuluşundan söz ederken, diğer yandakiler bu topraklar üzerinde kurdukları sözde gelecek konusunda tedirgindirler... Belki de Kıbrıslı Türklerin büyük çoğunluğunun Türk ordusunun adadaki varlığını kaçınılmaz görmelerinin nedeni budur... Oysa onun adadaki varlığı, Kıbrıslı Rumların güvenlik ihtiyacının nedenidir...

"Ya benim güvenliğim, ya senin güvenliğin", bu milliyetçi bir yorumdur. Oysa barışseverler Kıbrıs'taki iki toplumun güvenlik sorununu birlikte çözecek bir proje oluşturmak zorundadırlar.

-Müşgülgelsin... Teşekkürler...

Sezai Sarıoğlu

Akşamsefası

tan cemal- bu bakkal bana komşucum diyor!

VEDAT BEY'İN GÖRKEMLİ HAYATI

Vedat Özdemiroğlu

*Bir gazetenin reklam filminde oynaması için **Vedat Bey**'e teklif getirdiler. Kabul etmedi. Israr ettiler. Reddetti. Üstelediler, götürüp lüks medya binasını gösterdiler. Sonuç negatif çıktı. Bir dostu, Vedat Bey'e izlenimlerini sordu. Vedat Bey, **"Hepsi okumuş ama, cahil çocuklar."** dedi. Zaten olacak şey değildi. Olmadı.*

Yılanı Sağ Olarak Ele Geçirseler

(taze macera)

Çok uzun zaman önce, henüz insanların televizyondan duyup beyinlerine aktardıkları dublaj cümleleriyle konuşmayı bilmedikleri huysuz ve tatlı yıllarda Vedat Bey yine görkemliydi. Bir gazetenin spor servisini yöneten **Atak Bey** adlı dostuyla balık avına çıkmışlardı. Fakat balıkları tuttuktan sonra, ellerine alıp bakıyorlar, iyice bakıyorlar ve tekrar denize atıyorlardı. Vakit tanyerinin ta kendisiydi.

O esnada, köhne sandallarının arka tarafına usta bir sessizlikle yanaşan hınzır mürekkep balığı, Atak Bey'e nişan almış ve talihsiz gazetecinin yüzüne önemli miktarda mürekkep püskürtmüştü. Suratı mürekkep içinde kalan Atak Bey, en çok kulağına da aynı sıvıdan kaçmasından muzdarip, bağırıyordu:

-Duyamıyorum, duyamıyorum!

Vedat Bey, bir eliyle ceketinin ön cebinden üçyüz yıllık kar beyazı mendilini çıkarıp dostunun yüzünü silerken, diğer eliyle küreği hareket ettirip sandalı kıyıya yanaştırmaya çalışıyordu:

-Ben duyabiliyorum Atak Bey, bağırmayın. Bir gazeteciye de bu yakışır, eğer güvenlik görevlisi olsaydınız, mürekkep değil, kılıç balığının hışmına uğrayabilirdiniz, ki o daha fenadır.

-Yardım edin Vedat Bey.

-Ediyorum. Daha da edeceklerimden gayrı.

Vedat Bey, dostunu, burun ve boğazı bir yana bırakarak kulak konusunda uzmanlaşmış olan bir başka dostuna, **Doktor Altay Bey**'e götürdü. Doktor Altay Bey çayını yudumlarken:

-Dostunuzun üç gün kadar burada kalması gerekiyor Vedat Bey.

-Kalsın. Masrafları en karşılarım.

-Ah, üzmeyin beni.

-Peki.

Atak Bey, atıldı:

-Fakat, nasıl olur? Gazetede görevim var.

Vedat Bey tebessüm edip gitti. Atak Bey'in gözünden akan damla, kurumuş mürekkebi tekrar sulandırdı, petrol rengini aldı ve muayenehanenin temiz zeminine şıp dedi,damladı. Altay Bey, lekeyi paspaslarken, Atak Bey iç geçirip konuştu:

-Ne adam. Bunca maceranın arasında gazetedeki işimi de üstlenmesi açıklanır gibi değil.

-Lütfen ağlamayın. Tedavi aksayacak.

Fakat Altay Bey de ağlıyor gibiydi. Sustular.

Vedat Bey evine geldi ve sözkünusu gazeteyi aradı. Uykusuzdu ama gerekirse hemen işyerinde olabileceğini söyledi. Telefondaki kadın, Vedat Bey'le konuşmaktan çok mutlu olduğunu, görevin bu durumda önemli olmadığını, fakat kendisiyle tanışmak için ertesi sabah gazeteye beklediklerini söyledi. (Maceranın kokusu mudur bu gelen)

Vedat Bey iki saat uyudu, uyanıp **Bremen Quartet**'in konserine gitti.Çıkışta,ıslak kaldırımda ağır ağır yürürken sanki görkemli değilmiş gibi sıradan şeyler düşündü.Bunu arasıra yapardı.

test KÜLTÜR SANAT met üst

1) son günlerin en "out" üç kelimesi hangileridir?
a) kaynak, takiyye, refah b) laik, darbe, savaş c) imaj, borsa, rating d) barış, kardeşlik, huzur

2-) mizahın en basit tanımı "güldürürken düşündürmek'ken" mizahçıları filozof olarak da görmeyi "demode" saymak neye delâlettir?.
a,b,c,d) doğru, mizahçıların filozof da sayılmaları gün gelir demode olabilir ve fakat züppeler her zaman modadır

3-) cihangir'de "eşcinsel değilsen 'ne' as kampanyası" başlatıldı?.
a) "ille de zeki müren mi olmak lazım lan" pankartı b) bayrak as c) tarak as d) bu ne perhiz, bu ne erkeklik çamaşırı

4-) IMF, türk ekonomisinin bunca bozuk olmasına rağmen "ne" patlamamasına şaşırıyor?.
a) top b) çöp c) kriz d) piştov

5-) türkiye'nin ilk yağlı güreş okulu'nun açıldığı ilimiz hangi şirin beldemizdir?.
a) ona tatil köyü b) tabii ki sağdaki c) samandra d) gazigrekoromen köy

6-) ihlas holding'in el atmadığı tek alan ne kaldı?
a) otomotiv sanayii b) finans piyasası c) meşrubat piyasası d) kadın ped'i sanayii

7-) kıbrıs'ı ikiye bölen sınıra ne ad veriliyor?.
a) CIAyar yuing b) yeşil hat c) hayin tarlası d)çük'üm taşhağıma Denktaş, kıçım Klerides çalıyor

8-) "natura.. yaşamın renklerini koruyalım reklamındaki boyalar nasıl bir boyalardır bilen var mı?
a) su baz'lı boyalar b) su bezi boyalar c) subaru motorları d) susadım su isterem, bana natura gösterin, natura beni kandırmaz, yaşamın renklerini koruyalım

Geçen haftanın cevapları:
1-a, 2-c, 3-d, 4-b, 5-c, 6-a, 7-e, 8-b
Not: Geçen hafta elimize maalesef hiçbir doğru cevap ulaşmadı.. Bu hafta doğru cevapları bilenlere, yüz veriyoruz, astar istemiyoruz..

Akşamsefası

BEYOĞLU'NDA GARİBANIN OTOPSİSİ YAPILMAZ

Oktay Güzeloğlu

KIRKÖYLÜ MUSTAFA

Bana hep abi diyorlar. Halbuki ben, ya onlar kadar veya onlardan daha az'ım. Damarları kesilmiş bir gökyüzünün altında kaldırımları arşınlarken, neden bu yalnızlık. Sadık bir köpek gibi peşimi bırakmıyor diye düşünüyordum ki;

Abi nasılsın, sesine döndüm.

Mustafa'ydı, tanıdığımdan bu yana çok zayıflamıştı. Hasta olduğunu düşündüm. Sordum, hasta mısın?

He hastayım abi, yemek yiyemiyorum dedi ve konuyu değiştirdi. Abi o olay uykularıma kurşun sıkıyor sanki, umutlarımı bozdu, kimden davacı olacağım. Aklıma gelince oturup karı gibi ağlıyorum. Mustafa ayak üstü konuşuyordu. İki duman çekti sigarasından, iki kez öksürdü, gökyüzüne baktı. Uzaktan bir fren acıyla bağırdı. Galiba bir adam ezmişti. Polis sirenlerinin arada bir feryadı lâf arasına giriyordu. Yüzüme anlamsız baktı. İnsan gözlerinin anlamsızlığını, anlatamam. Sen kimseden hesap soramazsın be arkadaşım dedim.

Haklısın abi, sen de beni adam yerine koyma dedi.

Estağfurullah Mustafa, ben insana, insan gibi bakarım. Ama senin durumuna birşey diyemem dedim.

Tamam abi tamam sus, sus ağlıyacağım dedi. O ağlarken ayrıldım.

Kaldırımlarda iplik iplik uzayan yanlızlığımın arasına "Kırköylü Mustafa'nın" eskiden anlattıkları girdi.

Bir gün köylerine şehir giysileriyle donanmış bir genç gelmiş. Mustafa'nın komşu çocuğuymuş. Birkaç yıl önce İstanbul'a çalışmak için gidip döndüğünde, işlerinin iyi gittiğini ve gönlüne göre birini bulursa evleneceğini, başlık parasının hazır olduğunu söylediğinde, içinde kıskançlık duyarak İstanbul'a niye gitmediğini düşünmüş.

Ben de İstanbul'a gidip iş bulabilir miyim, diye sorduğunda, benim çalıştığım yere git, Kebapçı Ali Usta'ya beni Hasan gönderdi de gerisine karışma demiş.

Sevinçle Hasan'ın verdiği adresi alarak birkaç gün sonra, bir trenin üçüncü mevki vagonunda bavulunun üstünde oturarak bilmediği bir devlete doğru ilerlemiş.

Haydarpaşa'da inip denizi görünce çok şaşırmış. Birine Beyoğlu'na gidicem diyerek, adresi göstermiş. Vapura direk binmek istediğinde, jeton alınacağını öğrenmiş. Turnike demirini zorladığında yetkililerin yardımıyla, vapura binip, denize şaşkın şaşkın bakarak ve yolda birine daha elindeki kağıdı göstererek, Kebapçıyı bulup "Ali Usta'yı" sormuş. Ali Usta şalgam şişelerinin arkasında şişlere kebap takarken buyur "Ali Usta" benim hayırdır inşallah demiş.

Hangi Hasan?

Kırköylü, eskiden burada çalışan.

Haa demiş "Ali Usta", gel otur şuraya dediğinde, bavulunu, yere bırakıp, oturmuş.

Hayırdır demiş gene, "Ali Usta" iş için geldim, çalışmak istiyorum. Önce bu işlerde çalıştın mı, sorusuna kasabanın lokantasında çalıştığını, başlık parası biriktirmek için, bulaşık yıkadığını anlatarak, burada da yıkarım demiş. Ali Usta, aşağıda, yatak var. Hasan da orada yatardı. Yemek içmek, benden 300 bin lira da yevmiye. Bavulunu aşağıya koy, şu önlüğü de tak, biraz sonra, öğlen işi başlar, diyerek işe almış.

Mustafa aşağıya inip bavulunu bırakmış. Bir kaç gün sonra, dükkan kapanınca Ali Usta, Mustafa gel, seninle bir kebap, yiyek demiş.

Kebapları, ateşe vurup, ezmeleri yağlayıp, limonlamışlar. Şalgam suları kardeş kardeş akmış bardaklarına.

"Ali Usta" birer kadeh atak, artık demiş. Mustafa, ömründe, ağzına alkol sürmemiş. Üçüncü kadehte, kebap ocağının, fırıldak gibi döndüğünü, hissetmiş. Ali Usta'yı da birkaç kişi olarak görüyormuş.

"Ali Usta" Mustafa'nın, koluna girip onu aşağıdaki yatağa yatırıp, soymuş. Kendisi de, soyunup yanına uzanmış. "Ali Usta" şehvetle Mustafa, Hasan'dan daha tatlıymış diyerek işini bitirmiş. İşini bitirdikten sonra dükkanı kapatıp evine gitmiş.

Bunları düşünerek, yürürken dudaklarım da, bir Ekim ıslığı, tuturarak yağmur bulutlarını, ellerinden sımsıkı tutup, evime götürdüm.

Mustafa ve Mustafa'lar ıslanmasın sokaklarda..... diye.....

"YAZILAMA" Leb-i Derya Sayın

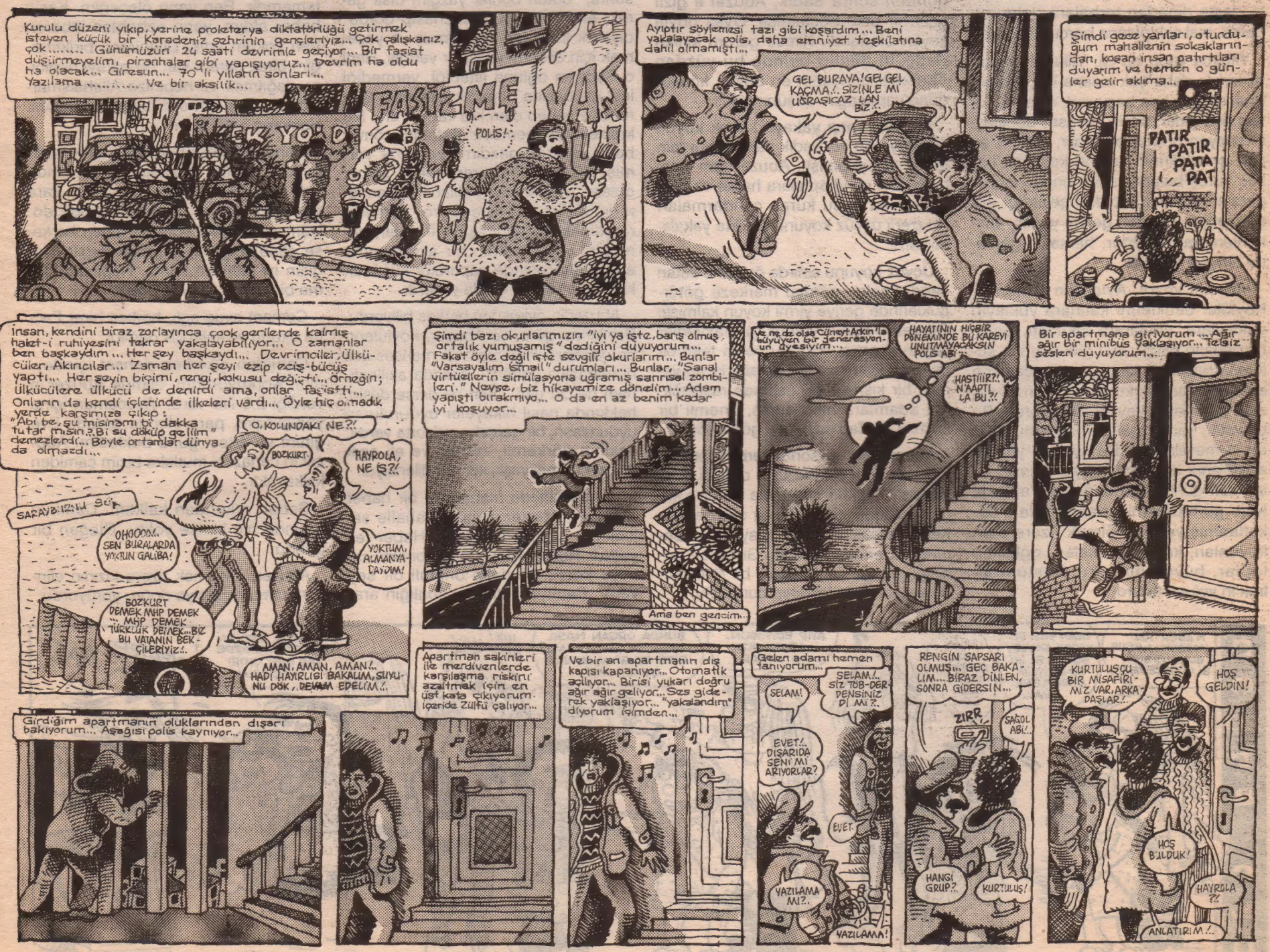

Akşamsefası

Muhsin Kızılkaya

CİNS İSİMLER

Ölümünü gören adam...

"Yarın, puslu güneşin altında
yeniden başlayacak yapayalnız yaşam."

Cesare Pavese

Varlıklıydı. Büyük bir evi vardı. Misafiri eksik olmazdı. Günde en az yirmi kişiyi doyurur, konuk ederdi. Yol üzerindeydi yaşadığı köy. Karşı yakaya, Irak'a mal götürüp getiren, sınırı ihlal eden hemen herkes evinde konaklar, kız kaçıranlar ona sığınır, bir şekilde başı belaya girip dağlara çıkmak zorunda kalanları evinde barındırırdı. Eli açık bir insandı, misafirseverdi.

Koyun tüccarıydı. Köyleri, yaylaları, zomaları dolaşır, koyun satın alır, karşı yakaya, "nışiv" dedikleri yere, sınırın öte yakasına, Irak'a götürür satar, deste deste dinarları torbalara doldurur, getirir, mal sahiplerine borcunu öderdi.

Yıllarca yaptı bu işi. Yıllarca biriktirdikleriyle daha çok insana bakar oldu. Başı sıkışan ona başvurur, eli dara düşen ona gider, başlık parasını denkleştiremeyen ondan borç alır, askere giden çocuklarının cebine koyacak birkaç kuruş bulamayanlar ondan isterdi parayı. Kimseyi kapıdan çevirdiği görülmemişti. Elinden geleni yapar, düşkünlere yardım eder, herkesin gönlünü almaya çalışırdı.

Mevsim yazdı. Aylardan Temmuz. Köylüler denklerini katırlara yükleyip yukarılara, yaylalara çıkmıştı. Serin rüzgarların estiği, buz gibi kaynak sularının başında, binbir çeşit çiçeklerin arasında çadırlar kurulmuş, herkes yazın ve zomanın keyfini çıkarıyordu. Bu mevsim, yani yayla zamanı Abuzer'in de iş mevsimiydi. Bu aylarda yanına adamlarını alır, yayla yayla dolaşır, kışın son günlerinde doğup bu aylarda iyice gürbüzleşmiş olan kuzuları, sakatlanmış ve artık ölmek üzere olan koyunları, keçileri, tekeleri, oğlakları toplar, büyük bir sürü oluşturarak Irak'ın yolunu tutardı.

Bu kez de öyle yaptı Abuzer. Bütün yaylalardan tam tamına üçyüz koyunluk bir sürü topladı. İşleri istediği gibi gitti. Koyunları aldığı adamlara olan borçlarını, birkaç gün sonra gelip ödeyecekti.

Tam sınırı geçerken gammazlandı Abuzer. Oysa pek düşmanı yoktu, hâlim selîm bir adamdı, herkes seviyordu Abuzer'i. Ancak bir süre önce kızını oğluna isteyen Sadık'ın isteğini geri çevirmiş, gönlü olmadan, rızası sorulmadan kızını herhangi birine zorla vermeyi düşünmediğini söylemişti. Reddedilmek Sadık'a dokunmuştu. O günden sonra Sadık, Abuzer'e gizli gizli bir öfke beslemişti. Oysa böyle şeyler olağandı. Kimse gururu kırılan Sadık'ın günün birinde bu yüzden Abuzer'e dünyanın en büyük kötülüğünü yapacağını düşünmedi.

Abuzer, karşı yakaya kaçak koyun götürüyordu ve Sadık yapacağını tam bu sırada yapmıştı. Abuzer tam sınırı geçerken candarmalara haber vermişti. Sınırda pusu kuran candarmalar, Abuzer'i üçyüz koyunla birlikte yakalamışlardı.

Üçyüz koyunu sınırda önlerine katan candarmalar, sürüyü merkeze götürdüklerinde geriye yirmi koyun kalmıştı. Günlerce süren yolculuğa hayvanlar dayanamamış, birçoğu yolda telef olmuş, bir kısmını candarmalar kesip yemiş, bir kısmını yol üstünde rastladıkları adamlara hibe etmiş, önemli bir kısmını da Zap suyu alıp götürmüştü.

Abuzer, altı ay sonra serbest bırakıldığında, artık eski Abuzer değildi. Karşı karşıya kaldığı muamele şimdiye kadar gördüğü, duyduğu bir şey değildi. Kendi anlatısına göre, üç ay soğuk betonun üzerinde kalmıştı. Günlerce günışığı görmemiş, rutubetli bir mahzende acılar içinde kıvranıp durmuştu.

Abuzer altı ay sonra köye döndüğünde yarım akıllı bir insandı artık. Gördüğü işkenceden deliye dönmüştü.

Altı ay sonra alacaklılar kapıya dayandı. Bütün köye borçluydu. Her şeyini, varını yoğunu satsa borçlarını karşılayabilir miydi? Doğrusu denemeye değerdi; öyle yaptı, mallarını satışa çıkardı. Eline geçen parayı alacaklılarına verdi, ancak borcu o kadar çoktu ki bitmek bilmiyordu.

Bir yıl sonra karısı öldü. Kızıyla başbaşa kaldı. O artık yoksul biriydi. Dostları azaldı, delirmeden önce kapısını aşındıranlar uzaklaştı, artık kimse halini hatırını sormaz oldu, her geçen gün biraz daha yalnızlaştı. Sakal bıraktı, eline bir baston aldı ve camiye sığındı. Gece gündüz camiden çıkmaz oldu. Kendini ibadete verdi, Tanrı'ya sığındı, dudaklarından dualar eksilmez oldu.

Yıllar sonra onu şehir merkezinde, kızı elinden tutmuş, iyice yaşlanmış, beli kamburlaşmış, boyundan uzun bir değnekle dolaşırken gördüm. Gözleri görmüyordu. Kördü, yaşlıydı, çaresizdi, deliydi ve artık bir dilenciydi.

Meğer yıllardır dilencilik yapıyormuş. Başta gururuna yedirememiş, sonra sonra, "bütün bunlar yazgım olsa gerek, Allah bize bunu münasip gördü" diyerek kaderine razı olmuş ve yaşamak için dilenmeye karar vermiş. Hani o Sadık'ın oğluna istediği, vermediği için de başına olmadık felaketler gelmesine sebep olan kızı var ya, onu hiç kimseye vermemeye ahdetmiş, ömür boyu yanında gezdirmeye karar vermiş. Kızı elinden tutar, sokak sokak dolaşır, avucunu açar dilenir, akşamları da, Kızılay'ın kimsesizlere, yoksullara yemek dağıttığı aşevine gider, yemeğini yer, uzaktan bir akrabasının evinin bahçesinde yaptırdığı küçücük kulübeye sığınır, orada yaşardı.

Abuzer'in öyküsünü herkes biliyordu. Bazılarına göre ise Abuzer, köylülerin borçalarını ödememek için mahsus deli numarasına yatmıştı. Aslında akıllıydı, hem de cin gibi... Kim ne derse desin, hakkında nasıl hikayeler uydurulursa uydurulsun, bir gerçek vardı orta yerde, eskinin görkemli, zengin ve eli açık Abuzer'i şimdi yaşlı, kör bir dilenciydi.

Günün birinde mahallede bir haber duyuldu. Abuzer, bütün mahalle sakinlerini camiye istiyordu. Haber tez yayıldı. Herkes işini gücünü bıraktı, camiye koştu. Mutlaka önemli bir şey vardı. Camiye giden kalabalığın arasında o gün ben de vardım. Cami kısa sürede hınca hınç doldu, ağzına kadar. Minberin önünde oturan Abuzer, herkes içeri girince kalktı ayağa ve konuşmaya başladı:

"Beni iyi dinleyin. Dün gece bir rüya gördüm. Cebrail Aleyhüsselam girdi rüyama. Nur yüzlüydü, ak sakallıydı. Yeşil bir ışık huzmesinin içindeydi. Yumuşacıktı, pamuk gibiydi, elinde uzun bir değnek vardı. Yeşil ışığın içinden süzülerek bana doğru geldi, sağ elini bana uzattı ve 'Ey Abuzer, sen ömründe hiç kimseye kötülük yapmadın. Yaşadığın sürece fakirlere yardım ettin, düşkünlere yardım elini uzattın. Ufak tefek günahların varsa bile Allah taksiratını affetmeyi bilecek kadar uludur. Çok yaşadın, eziyet gördün, horlandın ama kimseye bir zararın dokunmadı. Dünya malı dünyada kalır. Para elin kiridir. Sen varlıklı bir adamken elin açıktı. Yalnız sana bir gerçeği anlatmaya geldim. Üzgünüm ama yarın öleceksin. Onun için eğer elinde avucunda bir şeyler varsa, bir an önce onu fakirlere, düşkünlere dağıt' dedi ve yine yeşil ışık huzmesinin içinde kaybolup gitti. Hepinizi buraya toplamamın nedeni, bu gerçeği sizlere açıklamak istememdir. Ben yarın öleceğim. Kesin haber aldım, yarın sabahtan itibaren ben yokum artık. Dilenirken biriktirdiğim biraz param var, bu parayı hepinize dağıtmak ve hepinize Allahaısmarladık demek için sizi buraya topladım. Hakkınızı helal edin."

Konuşmasını bitirdi ve koynundan bezden yaptığı bir kese çıkardı. İçinde kirli, buruşuk bir deste para vardı. Para destesini aldı ve cemaatin içinde dolaşmaya başladı. Önüne gelen herkese, eline ne geldiyse parayı dağıttı. Dağıtım işi bittikten sonra, "Hepiniz ruhuma bir Fatiha okuyun" dedi.

Cemaat avuç açtı, herkes birer Fatiha okudu ve kalabalık dağıldı.

Camiden çıkarken dehşet içindeydim. Korkuyordum, elimde Abuzer'in verdiği 2.5 lira vardı. Avucumun içine yapıştırdım, para elimde terledi. Eve gittim ve ertesi günü bekledim. Abuzer'in cenazesi mutlaka bizim camiden kalkacaktı.

Sabah erkenden kalktım. Caminin önünde hiç kimse yoktu. Olağan bir gündü.

Abuzer, dilenmek üzere kızının elinden tutmuş, çarşıya doğru yürüyordu.

Akşamsefası

Geçmiş Zaman Olur ki

EFLATUN NURİ

Eflatun Nuri, Turhan Selçuk'a o gün polisleri nasıl uyuttuğunu anlatıyor!..

Yıl: 1958 İlhan Selçuk "Dolmuş" mizah dergisini çıkarıyordu. O günlerin en güçlü kalemleri, fırçaları, gece-gündüz çalışıyordu. Basın büyük bir baskı altındaydı.

İlhan Selçuk, Turhan Selçuk, Ali Ulvi ve de ben, kelle koltukta bir savaş veriyorduk. Etrafımızdaki insanların çoğunun polis olduğunu, hep peşimizde dolaştıklarını, bizlere nefes dahi aldırmadıklarının bilincindeydik.

Nur-u Osmaniye Caddesi ıssız bir orman gibiydi. Koca koca çınar ve at kestanesi ağaçları yapraklarını döküyordu, yerlerde at kestaneleri doluydu... Etem İzzet Benice'nin "Son Telgraf" gazetesinin simsiyah üç katlı ahşap binası korku filmlerindeki şatolara fark atıyordu... "Ali Baba Türbesi" sokağına girdim. Dolmuş dergisindeki odama şöyle bir uğradım, sağa-sola baktım, mektup filan var mı diye. Bu ara Turhan Selçuk elinde kocaman bir mendil:

– Aman yahu Eflatun, iyi ki geldin. Ben eve gidiyorum, çok hastayım. Bülent Oran'ın, bir de Oğuz Alplaçin'in yazılarına vinyetler yapılacak, şunları yapıver, dedi. Ben:

– Vallahi Turhan, benim hemen kaçmam lazım. Numara yapma, sadece biraz nezle olmuşsun, dedim.

Bu ara İlhan Selçuk odaya girdi:

– Eflatun, valla Turhan hasta, gözünü seveyim yap şu vinyetleri. Acele klişeci Kenan'a göndermemiz lazım.

Bütün kıvırmalarım boşa gitti. Turhan da "Hadi eyvallah" deyip gidince iş başa düştü. İsteksiz masaya oturdum. İlhan Selçuk kapıdan çıkarken:

– Eflatun kaçayım-maçayım deme n'olur ha! Tamam mı, dedi ve odanın kapısını çekti. Bir ara beni odaya kilitleyecek diye düşündüm, ne yalan söyleyeyim!.. Çalışmaya başladım, on-onbeş dakika sonra kapı çalındı... Daha "buyrun" demeden, izbandut gibi (ne demekse!?..) iki kişi odaya daldı. Yüzlerinde meymenet yoktu. (Ne demekse!?..) Ayağa kalktım:

– Buyrun efendim... Kimi aramıştınız?..

İkisi birden:

– Eflatun Nuri Bey'i, demezler mi? (Ne demekse!?.) Ne demek yani, beni arayamazlar mı? Şöyle bir başımı kaşıdım.

– Peki efendim, sizi şöyle alalım, siz de şöyle buyrun, rahatınıza bakın... Eflatun Bey'i mi?.. Şimdi kendilerini çağırayım... Ne içersiniz? Çay mı, kahve mi, gazoz mu?..

İkisi birden:

– Yok, bir şey içmeyelim, hemen kaçıcaz da!

– Aman efendim kaçarsınız, hiç olmazsa sizlere birer gazoz söyleyeyim.

İriyarı olanı:

– Benimki şekerli kahve olsun.

– Başüstüne, siz gazoz... Gazoz, değil mi?..

– Evet... Tamam, hayhay!..

Odanın kapısından çıktım, merdivenlerden uçarak indim. Hanın kahvecisinin önünden transit geçtim, dış kapıdan caddeye çıktım. Nur-u Osmaniye Caddesi'nin arkasındaki "Ali Baba Türbesi" sokağından, Çemberlitaş'a doğru yürüdüm. Hafif yağmur yağıyordu. Hava serindi, ceketimin yakalarını kaldırdım. Meşhur "Çemberlitaş Turşucusu" ile "Çemberlitaş Hamamı"nın arasındaki, daracık Tektekçi Hüsnü'nün meyhanesine daldım.

Cemal Nadir, Ramiz döneminin karikatüristlerinden Hûlki Bey'i gördüm; kırmızı "Güzel Marmara" şarabını yarılamıştı. Beni görünce güldü:

– Hayrola Eflatun, bugün erken kaçmışsın, dedi.

Ben de:

– Hûlki Abi... bizim işler belli mi olur? Çalışma saatlerimizle, kaçış saatlerimiz bazen çakışıyor da!?..

Ben o gün kaçtıktan bir süre sonra odaya İlhan Selçuk giriyor, odada iki yabancı! Biri ayakta oflüyor-pufluyor, öbürü eli şakağında. İlhan:

– Kimi bekliyorsunuz? diyor.

İkisi birden:

– Eflatun Bey'i... Emniyetten geliyoruz da, emniyete kadar gelmesi gerekiyor...

İlhan:

– Buradaydı şimdi! Bu masada çalışıyordu!

Polisler birbirine bakıyorlar, ikisi birden:

– Bize şimdi, Eflatun Bey'i çağırayım, dedi ve gitti. Bir saattir bekliyoruz. Ne gelen var, ne de giden.

İlhan Selçuk:

– Ah!.. Ah!.. Ben biliyordum zaten kaçacağını, biliyordum, deyince, polisler aptal aptal kafalarını kaşıyorlar.

• • •

Bir gün Aziz Nesin'le karşılaştım. Beni görünce gülmeye başladı.

– Yahu Eflatun, geçen gün İlhan Selçuk'la konuşuyorduk. Senin son numaranı anlattı. Valla yerlere yattım gülmekten. Hani polisleri atlattığını... Ne adamsın be. Nasıl yapıyorsun da bu adamların elinden kurtarıyorsun kendini, hayret bişi yaa?.. Ben hiç kaçamıyorum, şıp hemen enseleniyorum. Ama sen... Sahi yahu Eflatun bu topal bacağınla nasıl kaçıyorsun?

– Ya Aziz Abi... Ben topal taklidi yapıyorum, kerizler yutuyor, yavaş yavaş yürüyorum. Beni takip eden polis de ağırdan alıyor. O da bana ayak uyduruyor. Derken tam bir sokağın köşesini döndüm mü, pıırr!... Uçuyorum Abi.

SAYI: 24
17 EKİM 1996
PERŞEMBE

SAHİBİ:
ŞİMERA YAYINCILIK LTD. ŞTİ.
adına Mehmet ÇAĞÇAĞ

Yayın Yönetmeni:
Metin ÜSTÜNDAĞ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Kutlu ESENDEMİR

Öküz'e saman ve su verenler:
Altay MARTI, Aslan ÖZDEMİR, Atilla ATALAY, Ayça ŞEN, Ali EROĞLU, Bahadır BARUTER, Bahadır BOYSAL, Can KOZANOĞLU, Can YÜCEL, Can BARSLAN, Cezmi ERSÖZ, Cüneyt ÖZDEMİR, Devrim SEVİMAY, Derya SAYIN, Eflatun NURİ, Ender ÖZKAHRAMAN, Engin TURGUT, Eşber YAĞMURDERELİ, Ercan SÜT Ferhan ŞENSOY, Fikret BEKLER, Gani MÜJDE, Güneri İÇOĞLU, Halil TURHANLI, Hacer YILDIRIM, Haydar ERGÜLEN, Kemal GÖKHAN, Kutlu ESENDEMİR, Lütfü OFLAZ, Mehmet ÇAĞÇAĞ, Mesut CEYLAN, Memed ERDENER, Mesut KARA, Metin ÜSTÜNDAĞ, Murathan MUNGAN, Muhsin KIZILKAYA, Musa KART, Nihat GENÇ, Orhan PAMUK, Oktay GÜZELOĞLU, Ömer LAÇİNER, Semra CAN, Sezai SARIOĞLU, Sunay AKIN, Soner GÜNDAY, Tan CEMAL, Tuğrul ERYILMAZ, Tuncay AKGÜN, Tuncel KURTİZ, Tuncer ERDEM, Ümit KIVANÇ, Vedat ÖZDEMİROĞLU, Yıldırım TÜRKER, Yılmaz ERDOĞAN, Zafer TEMOÇİN

Sayfa Sekreteri
Aydın ŞAHİN, Fikret ÖZDEMİR

Bilgisayar Tasarım:
Murat YÜCEŞAN
Cebrail OKÇU
Vesile ÖZDEM
Yasemin KALE

Montaj:
Kadri Çavuşoğlu

Satış:
Cüneyt AYDIN

İşletme:
Orhan AÇAR

Halkla İlişkiler:
Suzan ÇARK

Muhasebe:
Yaşar AKŞAHİN

Bina Görevlisi:
Yasin ADIYEKE

Tel: 251 42 44 - 251 57 54,
Fax: 251 52 67,
Baskı: Basmat
Dağıtım: Bir-Yay,
Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu/ İSTANBUL

ABONELİK KOŞULLARI

AMERİKA - (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli - 100 $ -
6 aylık Abone bedeli 50 $
UZAKDOĞU - (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli - 125 $
6 Aylık Abone bedeli 65 $
AVRUPA (POSTA)
1 yıllık Abone bedeli 100 DM
6 aylık Abone bedeli - 50 DM
AVRUPA (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli 110 DM
6 aylık Abone bedeli 55 DM
YURT İÇİ (POSTA)
1 yıllık Abone bedeli
3.500.000 TL
6 aylık Abone bedeli
1.750.000 TL
BANKA HESAP NUMARALARI:
Mark hesabı: 3002462 - 0
Dolar hesabı: 3002461 - 2
TL hesabı: 1100384 -7
(Hesap numaralarının hepsi Yapı Kredi Bankası, Parmakkapı Şubesine aittir)

RESİMSERGİSİ
17 EKİM KASIM
HafRiyat 2 EXCAVATION
ANTONIO COSENTINO
MUSTAFA PANCAR
MURAT AKAGÜNDÜZ
HAKAN GÜRSOYTRAK
PASSION ART CENTER
Zeytinoğlu Cad. Sedef Sok. Deniz Ap. 47/2 Akatlar İstanbul Tel.0.212.268 12 69

MASAL GERÇEK TİYATROSU
RED KİT
MÜZİKAL ÇOCUK OYUNU
YAZAN: SAİT SEÇKİN
YÖNETEN: REHA BİLGEN MÜZİK: OKTAY ŞENOL
HER CUMARTESİ PAZAR 13.00 DA BEŞİKTAŞ KÜLTÜR MERKEZİNDE
TEL: (0.212) 260 11 56 - 227 64 63

METİN'İM...

Seni anlatmak, duyduğumuz tarifsiz acıyı anlatmak kadar zor geliyor. Bugüne kadar seninle ilgili çok şey yazmak istedim. Ama, yazarsam senin yitip gitmen yasallaşacakmış, ben de kabul edecekmişim diye hep erteledim. Şimdi sana yazarak, seninle paylaşmak, sustuğun yerde ses olmak (susmadın) ve bizden sonra da kaleminin METİN olarak yazmaya devam edeceğini anlatmak istiyorum.

Senin ölümsüzlüğe gittiğin 8 Ocak 1996'dan bugüne kadar 280 gün geçti. O günden bugüne gelişen olaylardan basın yoluyla, yazılan mektuplardan dolayı haberdarsın. Ama ailemiz özelinde neler oluyor, ben bunlarla ilgili seni bilgilendirmek istiyorum.

Canım benim, eminim en çok annemizi merak ediyorsun. O, sana yakışır bir ANNE... Biliyor musun, hâlâ ikinizin paylaştığı odaya giremiyor. Hissediyorum, taa derinden bir yerleri yanıyor. Ama yine de hepimizden daha güçlü, dirençli. Gündüzleri olanca gücünü kullanıp diğer evlatlarını düşünüp, güçlü olmaya çalışan annem, geceler boyunca seninle ve kendisiyle başbaşa kaldığında, senin elbiselerinle koklaşıp, resimlerini bağrına basıyor ve hiç kimseye hissettirmemeye çalışarak ağlıyor, dertleşiyor seninle. Bilirsin ya, hep seninle gurur duyar. Bazen seni kıskandığım bile olur. Çünkü onunla çok güçlü bağlar kurmuştun, hâlâ devam ediyor. İşte bütün bunların sonucu annem senin adına yakışırcasına METİN...

Öncelikle hepimiz seni çok özlüyoruz. İnsanlarla, özellikle çocuklarla (Deniz, Ezgi, Duygu, Gizem, Özge, Emeksu, Eren) ilişkilerin hep çok iyi olduğu için seni asla unutmuyorlar. Biliyorsun sana anlatmıştım hani, 9 Kasım 1995'te Taksim'de öğrencilerin bir protesto eylemi vardı. Emeksu sen görüntü almaya çalışırken, TV'de o haberi izlerken Emeksu bana "Anne, METİN dayımı dövüyor polisler!" demişti. Birkaç gün sonra da yeni başladığı yuvada Atatürk Haftası dolayısıyla, bir polis tarafından trafikle ilgili bilgilendirileceklerdi. Tam polisi görünce Emeksu "Bizi öldürmeye mi geldin?" demiş ve ağlamaya başlamış. TV'de polislerin öğrencilere coplarla saldırıp ölesiye dövdüğünü görmesinden dolayı tepkisi kendi izlenimiydi. Trafik polisi çok şaşırmış ve Emeksu'yu kucağına almış "Gel bakalım güzel kız, senin bu önyargını (!) kıralım, sen çok cici bir kızsın, sana bir şey yapmayacağım" demiş. Ne yazık ki Emek'in önyargısının kırılması uzun sürmemişti. Tam da 2 ay sonra önyargisız(!)ca polislerce katledildin.

Emeksu doğum gününe seni de çağırmamı özellikle istedi. Biliyorsun seni çok sever, sen de onu ve diğer yeğenlerini çok seversin. Sen gelmeyince "Neyse anne, Eren'in doğum gününe gelir" deyip beni teselli etti. Eren'in doğum gününde de çok işin olduğu için gelememişsin. Öyle dedi Eren.

Ah Metin, Eren'i bir görsen ne kadar da seni hatırlatıyor bana. Emek, Eren ve Deniz... Biliyorsun Ezgi ilkokul 2. sınıfta, ama 1. sınıfa giderken senin için yazdığı bir şiir var ki, o da sana sitem edercesine; "Benim güzel amcam, çiçeklerden bile güzel amcam, polis seni niye öldürdüler? Amcacığım seni kim öldürdüyse, bir daha sakın onlara yaklaşma" nasihatlarında bulunmuş.

Ha, bu arada Deniz de polislerin başı olacakmış büyüyünce. Dur, hemen kızma; çünkü çok önemli bir gerekçesi var... İşkence yapan polisleri cezalandıracak!..

Biliyor musun, Evrensel Kültür Merkezi'nde sana bir doğum günü hazırlandı. İşte bütün çocukların doğum gününü kaçırmayan" canım, güzel gülüşlüm, kendi doğum gününe gelememişti. Ama bütün ailemiz, çocuklar Sunay Akın, şarkılarını çok sevdiğin Grup Kızılırmak, Çiçek ve bütün dostların oradaydı. Uzun uzun senden konuşup, sevdiğin türküleri hep beraber söyledik. Sen hep 28 yaşında esmer gülüşünle karşılayacaksın bizi. Bak hiç yaşlanmadan, genç kalacak, izleyeceksin bizi. İhsan abim sana çok güzel şiirler yazmıştı. Bir de senin uzaklarda olmandan dolayı, doğumgünü hediyeni Canısı'na verdi. Bilirsin, İhsan abim çok duygusal. Hani sen bana Merik derdin ya. Şimdi o bana Merikim diyor.

Eren'in doğum gününde eye girdim ki her yer seninle dolu. Başköşede oturmuş bizleri ağırlıyordun resimlerinle, sazını da kucaklamış gülüyordun. Ah esmer çocuk, gülüşün ne kadar acı veriyor bilsen! Geçen gün sana benzeyen bir arkadaşımın düğününe gittim. Artık düğünler (hani seninle hep halaylar çektiğimiz düğünler) bile acı veriyor bana.

Suat da senin için çok duygulu bir şiir yazmış. Ama şimdilik sana bundan söz edip, seni üzmeyeceğim. Çünkü, hayatın gerçeklerinden ve çeşitli yanılgılardan söz etmiş şiirinde. Nitekim de çok güzel bir şiiri var; Çiçek besteledi ve nefis bir türkü oldu. Ah birtanem, sana nasıl yazayım ki; herkes, ama tanıdığın-tanımadığın herkes senin için yazdı.

15 Ağustos'ta Evrensel (senin gazeten)'e bir şiir bir de karakalem senin resmini çizip gönderen 16 yaşında genç birinin METİNİM'e adında bir şiiri var ki, aslında birçoğumuzun duygularının tercümanı...

Bu şiiri de sana yazmak istiyorum. Çünkü 16 yaşındaki bu genç kız ya da erkek arkadaşımızın duyarlılığı çok umut verici, yaşı için büyük olgunluk, duyarlılık:

METİN'İME

Ben, hiç tırnaklarımı geçirmeye / çalışmadım yaşamın sırtına / Tutunmaya uğraşmadım / onca zorlukta kanayarak / Beni hiç parçalamadılar; / bana hiç hakaret etmediler, / kahrolası dudaklarıyla /

Ben hiç coplanmadım, / hiç gözaltına alınmadım, / hiç sorgulamadılar beni... / Hep basıyordum ayaklarımın üzerine, / yerde kan izleri bırakmadan, rahatça. / Hep rahat döndü kelimelerim ağzımın içinde. / Hiç el sürmediler bana, / hiç dokunmadılar / ama yine de öldürdüler beni. / Yüreğimi kanattılar, / dokunmadan da olsa. / Yüreğimi parça parça ettiler / bir soğuk Ocak günü, / bir spor salonunun bodrum katında. / Şimdi yürek yerine bir damla gözyaşı taşıyorum / Bilmiyorum, belki çarpıyor, / belki çarpmıyor. / Ama biliyorum, çığlık çığlığa / haykırıyor, susmuyor. / Parçalanan yüreğim mi? / O, şimdi seninle / boylu boyunca yatıyor.

Sana anlatacak o kadar çok şey var ki METİN... sana çok şaşırdığımı da söylemek istiyorum. Nasıl da o kadar çok işinin arasında aileyi biraraya getirmeye çalıştın ve başardın da. Biliyor musun ne zaman seninle ilgili konuşmalarımıza hüzün bürünse, İbo neşeli havalara girip, dağıtmaya çalışır hüznümüzü, adeta senin görevini üstlenir. Ama o seninle hepimizden daha fazla birarada oldu ve pek çok şeyi paylaştı. Bu haliyle en zor görevi de o üstleniyor. Ablamızı sorarsan... hani hep takılırdın ya "Ablası, sen hiç mi yaşlanmayacaksın?" diye. Onun da senin gidişinden sonra saçlarına sanki kar yağdı. Derviş abimi bilirsin, sen çocukluğundan beri onun için çok özeldin. Seni küçükken cevizlerle, kuru üzümlerle, lokumlarla beslerdi. Akranlarından zayıf olmayasın diye. Hep şiirler yazıyor duygularını anlatacak. Paşa abime gelince; o her zamankinden daha güçlü oldu ve doğrularını pekiştirdi.

Ah Metin'im, onun kahverengi montu var ya, giyince o montu sanki sen geliyorsun karşıdan. Kendimi kötü bir rüya görmüş gibi hissediyorum. Tıpkı ilk günkü gibi parmaklarıma toplu iğne batırıp uyanmaya çalıştığım zamanda olduğu gibi...

Canım, o günden beri seninle neler konuşmuyor, neler hatırlamıyorum ki!.. Görüyorsun ya Metin, eskisi gibi yazamıyorum. Hatırlarsın, ben liseye sen de ortaokula gidiyordun. Öğretmenler günü için bir kompozisyon yarışması düzenlenmişti. Benden bu konuyla ilgili bir yazı yazmamı istemiştin. Sonra yazmıştım ve birinci gelmişti de ödül olarak bir dolmakalem hediye edilmişti de bana, "Meryem, bu kalemi sen kazandın, al senin olsun" demiştin. Daha 13 yaşındaydın. Şimdi ise muzip muzip güldüğünü görüyorum. Haklısın, sonuçta sen "Acar Muhabir" olarak tarihteki yerini almayı başardın.

Sen ki emeğe saygılı, insanlığa, sevgiye inanan yüreğinle, hep iyiyi güzeli isterdin. Hiç usanmadan inançların doğrultusunda yaşamanı güzelleştirerek, meslek aşkıyla o gün de çalışıyordun. Yine sevdiklerinle gülüp, başından geçenleri anlatacak, haberini gazetene ulaştıracaktın. Ve sen Sevgili Metin, bir insana böyle acımasızca vurulacağını asla ve asla düşünemezdin. Haberini yaptığın onca kayıp, gözaltı, katliam ve yargısız infazlara rağmen insanlığın böylesine barbarlaşacağını düşünemezdin. Ama sen son haberini de kendi katillerinin resmini çekerek yaptın. Ve kalemin yazmaya devam edecek.

Canım kardeşim; sana yazacak çok şeyimiz var, ama son olarak çok sevdiğin şu dizeleri yazmak istiyorum:

Sayılmayız parmağ ile / Tükenmeyiz kırmağ ile / Ölüm adın kalleş olsun!..

Seni tüm ailemiz ve dostların adına sımsıkı kucaklayıp, doyasıya öpüyoruz.

18 Ekim 1996'da AYDIN'da buluşmak üzere, hoşçakal.

Ablan Meryem GÖKTEPE